elkar

UDAZKENA 2024
77. ZENBAKIA
www.elkar.eus

ALBERTO LADRON ARANA

Dena eskaini nizun,
Euskal thriller-egile jarraituenaren lan berria

+

LUIS ZUECO

El mapa de un nuevo mundo, la novela sobre una nueva época

VÍCTOR DEL ÁRBOL

El tiempo de las fieras, la trepidante segunda parte de *Nadie en esta tierra*

IZEN PROPIOAK:

Toti Martínez de Lezea · Anjel Lertxundi · Eztizen Artola · Xabier Montoia · Leire Vargas · John Andueza · Asel Luzarraga · Irati Jimenez · Antton Olariaga · Atef Abu Saif · Petti · Ana Galarraga · Ingot · Gaston

IRRIA

Urtean 10 zenbaki
etxeko txikienen artean irakurzaletasuna, sormena eta ahozkotasuna sustatzeko

ipuinak, komikiak, zientziako infografiak, denbora-pasak, jolasak, eskulanak

Egin IRRIAren harpidetza, eta baliatu gure eskaintza berezia: **10 €-ko bonoa** Elkar dendetan erabiltzeko

URTEAN 53 euro!

HARPIDETZA EGITEKO AUKERAK:

- Telefonoz: (0034) 943 30 43 32 zenbakira deituz
- harpidetza@irrienlagunak.eus helbidera idatziz
- www.irria.eus/harpidetza-n izena emanez

Orain, www.irria.eus-en topatuko dituzu IRRIAren edukiak eta euskarriak!

IRRIEN LAGUNAK

berria ekar Katxiporreta

GASTON

Kultura sarean

Jarrai gaitzazu gure sare sozialetan

@elkar
elkar_taldea
postdata.elkar.eus
flickr elkartaldea
elkarTaldea

elkar
www.elkar.eus

elkar liburu-dendak

ALGORTA (GETXO) Telletxe 11 94 491 66 16
ARRASATE Erdikokale 14 943 79 78 29
BAIONA Gouverneurs 9 559 59 35 14
BARAKALDO Merindad Uribe 14 944 37 22 76
BASAURI Dr. Jose Garai 11 94 426 13 84
BERGARA Ibargarai 7 943 76 40 50
BILBO Licenciado Poza 14 94 443 47 08
Zamudioko ataria Zazpikale 94 416 14 50
Iparragirre 26 94 424 02 28
DONOSTIA Fermin Calbeton 21 943 42 00 80
Bergara 6 943 42 63 50
GASTEIZ San Prudencio 7 945 14 45 01
Apraiztarrak 1 Campus 945 14 16 70
HERNANI Kale Nagusia 30 943 55 15 37
IRUN Colon pasealekua 8 943 63 17 26
IRUÑEA Comedias 14 948 22 41 67
Leire 9 948 17 55 38
TOLOSA Arostegieta z/g 943 67 35 33

lonely planet

LA INSPIRACIÓN QUE NECESITAS PARA TU PRÓXIMO VIAJE

geoPlaneta

ALBERTO LADRON ARANA

Nobela berri batekin dator Alberto Ladron Arana (Iruñea, 1967), euskal thriller egile ospetsu eta jarraituena: *Dena eskaini nizun*. Emakume baten tratu txar eta desagertzea ikertuz, irakurleek estimatzen dizkioten erritmoa, jakin-mina eta sorpresak nabarmentzen dira.

DENA ESKAINI NIZUN
Alberto Ladron Arana
ELKAR

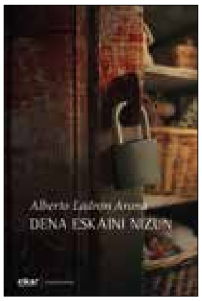

Zure nobeletan aldaketatxoak eginez zoaz: aurrekoan (*Ilunpeko zelataria*) fantasia-ukituak sartu zenituen; honakoan, berriz, beldur edo terrore psikologikozko elementuak konbinatzen dira osagai poliziakoekin...
Denbora luzea neraman *Ilunpeko zelataria* bezalako nobela bat egiteko gogoz, naturaz gaindiko elementuak testuinguru errealista batean azalduko zituen istorio bat. Pozik geratu nintzen emaitzekin, eta badirudi irakurleek ere atsegin izan zutela 40ko hamarkadan giroturiko abentura hura.
Nobela honetan, berriz, muturreraino eraman nahi izan dut thrillerraren zirrara, terrore psikologikoaren lurraldeetan sartuz baina naturaz gaindiko konturik erabili gabe: Asiainen nobela bat izanik, elementu horiek lekuz kanpo egonen ziren.
Nolanahi ere, estiloa eta pertsonaiak aldatu ez arren, berritasunak komenigarriak dira, beti nobela bera ez errepikatzeko. Eta, seguruenik, irakurleek biziki eskertuko dituzte giro eta ñabardura desberdinak.

Izuaren generoak baldintza bereziak ditu idazteko orduan? Nolakoa izan da sortze-prozesua?
Niretzat ez du berezitasun handirik, nik beti irakurlearen zirrara bilatzen dut, suspensearen eta misterioaren bi-

dez normalean. Oraingoan, tentsio hori handitu nahi izan dut, protagonisten kontrako mehatxuak azpimarratuz eta istorioaren zati handi bat biktimaren ikuspuntutik azalduz, irakurlearen identifikazioa errazten duena. Izan ere, teknikaren aldetik, tentsioa dosifikatzea izan zen nobela honek eman zidan lanik handienetakoa.
Eroso sentitzen naiz fantasia, terrorea eta polizia-nobela nahastuz, baina nahasketa horiek kontu handia eskatzen dute, irakurlearen sinesmenaren mugak gehiegi ez sakatzeko.

Liburu honen berezitasun bat da bi aldi kontatzen direla paraleloki: 2017ko udaberrian gertatzen dena batetik, eta 2024ko udazkenean kokatua bestetik...
Hasieran pentsatu nuen bi istorioak elkarren segidan idaztea: 2017ko desagerpena lehenik, eta 2024ko ikerketa gero. Baina berehala ikusi nuen kapituluak tartekatuta suspensea biderkatu egiten zela: istorioa ez da hain lineala izanen, eta irakurleak ez ditu erantzunak berehala lortuko, beste kapitulu bat irakurri arte itxaron beharko du, eta horrek jakin-mina pizten du. Batzuetan irakurleek ikertzaileek baino gehiago jakinen dute, beste batzuetan informazio berriek noraezean utziko dituzte… Sorpresak segurtatuta daude.

***True Crime* edo egiazko krimenak inspirazio-iturri izan zenituela aipatu zenuen noizbait. Oraingo honetan halakorik baliatu duzu?**
Benetako krimenak egon dira nire azken nobela ia guztien oinarrian. Ideia horiek oso baliagarriak dira argumentua egiten hasteko, benetakoaren indarra baitute. Gero, elementuak nire modura nahastu eta moldatzen ditut, eta askotan gutxi geratzen da hasierako hazi haietatik, baina ordurako nobela abian dago, eta ideiak errazago sortzen dira.
Oraingoan ere, hainbat ideia topatu nituen albisteetan eta *true crime*-ren liburu eta dokumentaletan: Interneten salgai agerturiko delituen frogak, neska bat hil eta haren identitatea lapurtu zuen emakume baten kasua…
Batzuetan, errealitatea hain da bitxia, ezinezkoa baita nobela batean sartzea: irakurleek sekula ez lukete sinetsiko benetan gertatu zenik. Eta hau bezalako nobeletan funtsezkoa da irakurleak argumentua eta pertsonaiak sinestea, bestela haren interesa galduko duzu.

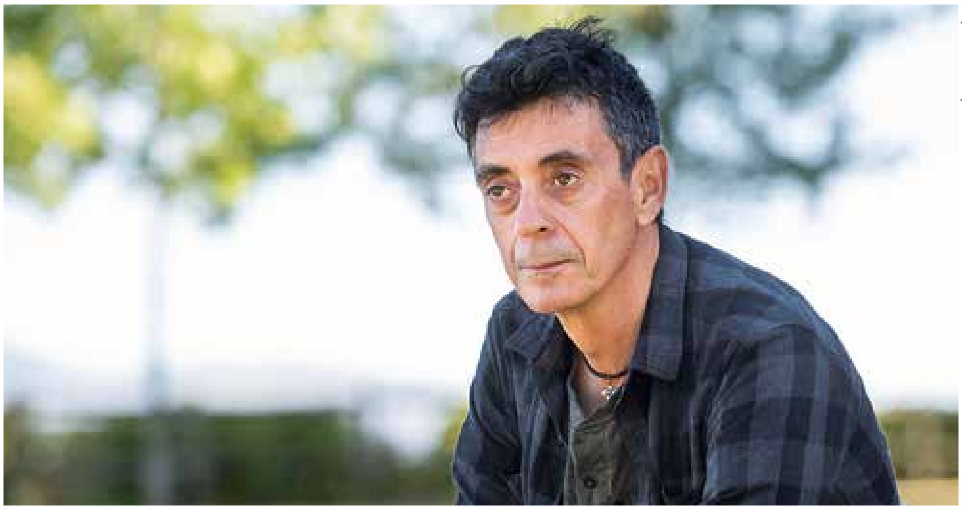

AZALEKO ETA BARRUKO ARGAZKIAK: JOSÉ LUIS LARRIÓN

Asiain detektibea itzuli da eleberri honetan. Gustura pertsonaia horrekin?
Bai, joko handia ematen duen pertsonaia da. Aldi berean tristea eta ironikoa da, borrokalaria eta apala, profesionala eta jatorra... Hau Asiainen bosgarren nobela da, eta ohiko irakurleek hainbat pertsonaia ezagutuko dituzte istorioan: Txueka inspektore-ordea, Vazquez detektibea... Jende bitxiak dira, bakoitza bere moduan, eta Asiainek ironiaz eta eztenkadaz betetako elkarrizketak izanen ditu haiekin. Nolanahi ere, nire liburu guztiak bezala, nobela hau independentea da, ez da beharrezkoa aurrekoak irakurtzea istorioaz gozatzeko.

Asiainen bizitza pertsonala oraingoan ez da bestetan bezain iluna; argitasun-izpi batzuk sartu nahi izan dituzu?
Aurreko nobeletan Asiain bere iraganeko mamuekin borrokatzen zen. Beti azaltzen zuen aurrera egiteko determinazioa, baina askotan bere arazoek galarazten zioten bizimodu normala izatea. Oraingoan, badirudi nolabaiteko oreka bat lortu duela bere bizitzan. Hala ere, badaki infernutik bereizten duen murrua ez dela berak nahiko lukeen bezain gotorra.
Nire ustez, pertsonaiek konplexuak eta interesgarriak izan behar dute, baina horrek ez du erran nahi beti zoritxarrekoak edo dramatikoak izatea. Nire nobeletan izugarrikeria asko gertatzen dira, baina beti saiatzen naiz garratzegia ez izaten eta itxaropenari aukera ematen. Horregatik baita ere, umore ukituak sartzen ditut elkarrizketetan: denak ez du beltza izan behar.

Foruzaingokoa edo ikerlari pribatua izan, zein abantaila ditu bakoitzak idazteko orduan?
Lehenbiziko hiru nobeletan Asiain Foruzaingoan zegoen, eta poliziaren prozedurak ezagutu behar nituen ikerketa behar bezala deskribatzeko: polizia zientifikoaren lana, epaileen papera, politikarien eta komunikabideen presioa, beste polizia-gorputz batzuekiko lankidetza...
Orain Asiain independenteagoa da, ez ditu beti prozedura estandarrak ezta legearen mugak ere errespetatu behar, baina, bestalde, ez ditu poliziaren baliabideak eskura. Detektibeen metodoak ez dira hain ezagunak, eta batzuetan isilpean gordetzen dituzte… arrazoi aitorrezinak direla medio, askotan.
Asiain orain mundu pribatuan aritzeak irudimen handiagoa eskatzen dit, eta bide bihurriak asmatu behar ditut informazioa lortzeko… Baina seguruenik hori dibertigarriagoa da irakurlearentzat, epaile baten aginduak jarraitzea edo autopsien emaitzak itxarotea baino.

TERESA LARREA
Kazetaria

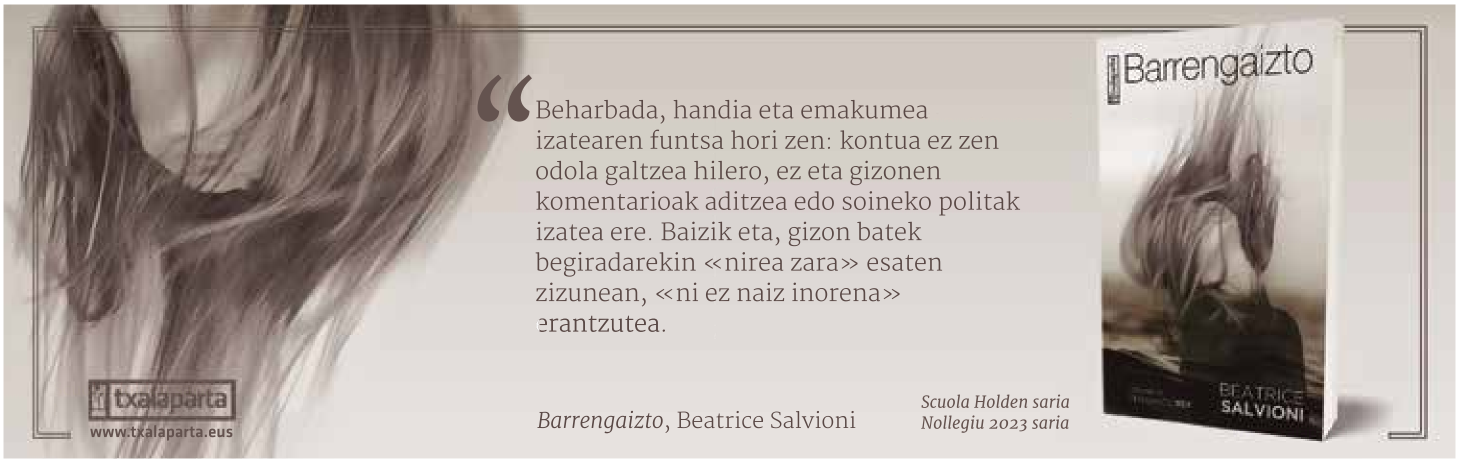

Proposamena

JOSÉ DUESO
Escritor

ESPÍRITU DE "SORGINA"

Era muy joven cuando cayó en mis manos cierto libro de la editorial Txertoa, cuya lectura me fascinó. Escrito por una mujer, todo el volumen rebosaba sinceridad, sencillez, ternura, originalidad… También un infinito amor a un mundo que ya no existía, y en el que, sin embargo, nos sumergimos con la naturalidad de quien entra en su propia casa. Y es que da la sensación de que la autora, habiendo vivido en primera persona todo lo que cuenta, se mimetice con sus personajes, ambientes, vida rural arcaica, supersticiones, criaturas mitológicas conviviendo con humanos, lamias que son brujas y sorginas que son hadas… En fin, podría decirse que la obra está escrita por una auténtica bruja. Eso, pese a que en el prólogo, **Julio Caro Baroja** afirme, con su seriedad socarrona característica, que la autora "no es bruja. Sí, literata". Efectivamente era literata, y realmente notable, pero algo de bruja también tenía.

Al poco conocí a esa autora, y, si su obra me había encandilado, la personalidad de aquella ancianita elegante, discreta, amable y sabia, todavía más. De ambas fuentes aprendí a mirar el mundo mágico vasco con otros ojos, descubriendo que las leyendas, los relatos míticos y el saber popular no eran líneas impresas en papel, simplemente, sino que tenían vida propia y esta era tan rica y misteriosa como para atraparte irremisiblemente. Doy fe de que, además de atraparme, en mi caso particular también marcó, en buena medida, mi devenir profesional.

Pasado medio siglo de aquella primera edición, estas breves líneas tienen el propósito de incitar a los lectores de hoy a sorprenderse gratamente con *Nosotras las brujas vascas*, de **Karmele Saint-Martin**, o a disfrutar de su relectura. No será difícil, pues las reediciones hasta la actualidad vienen siendo constantes.

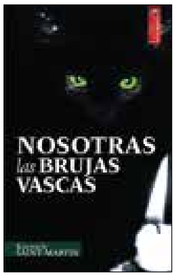

NOSOTRAS LAS BRUJAS VASCAS
Karmele Saint-Martin
TXERTOA

Profila TRUMAN CAPOTE

IDAZLE NABARMENA

XABIER OLARRA
Itzultzailea

Idazle goiztiarra izan zen **Truman Capote**. Sei edo zortzi urterekin hasi zela idazten esan zuen hainbat elkarrizketatan. Eta hamaika urte zitueneako "idazle egina zela". Erdizka edo sinetsi beharko zaio, baina egia da bere lehenbiziko lan esanguratsua, *Other Voices, Other Rooms*, 24 urterekin eman zuela argitara, eta hori 1948ko New Yorken lortzea ez zela ahuntzaren gauerdiko eztula. Gainera, berehalako arrakasta lortu zuen lan horrekin, bederatzi astez liburu salduena izan baitzen *The New York Times* egunkariaren zerrendetan. Esan izan dute arrakasta horretan liburuko kontakizunak berak adinako garrantzia izan zuela kontrazalean ageri zen argazkiak, non idazlea jarrera limurtzaile edo nabarmen samarrean ageri baitzen. Idazle ezagun izateko irrikaz zegoen Capote, eta hori behintzat lortu zuen. Izan ere, **Andy Warhol** bera liluraturik gelditu baitzen, eta 1952an egin zuen erakusketa batek honako hau zuen izenburutzat: *Hamabost margolan Truman Capoteren testuetan oinarrituta*.

Hala ere, Capotek berak aitortu zuen *Gosaria Tiffany's*-en (1958) izan zela bere lehenbiziko lan arrakastatsu aipagarria, eta hor hegoalde "sakoneko" ipuinetatik New Yorkera egin zuen jauzia. Laster ekingo dio hasitako bide horietakoez bestelakoak bilatzeari. Europara eta Sobiet Batasunera eramango du bizitzak, eta hor izango du sorburua haren benetako maisulanak: *Odol hotzean* "ez fikziozko nobelak". Zorionez, esan dezakegu baditugula euskaraz haren lanik esanguratsuenak, bai hasierako *Gosaria Tiffany's*-en gogoangarria, bai *Odol hotzean*, bai haren arrakasta itzelaren ondoko hainbat narrazio labur: *Eskerregite eguneko bisitaria*, *Gabonetako ipuinak*, eta bere gainbeheran idatzitako bilduma ederra: *Kameleoientzako musika*.

Gaurko estiloan esango genuke Capotek "ez zuela jakin kudeatzen lortutako arrakasta". "Alkoholikoa naiz, drogadiktoa naiz, homosexuala naiz, jenioa naiz" *Kameleoientzako musikaren* hegal batean aldarrikatu zuen idazleak zer atarramendu izan zuen jakin nahi duenak, irakur beza **Laurence Leamer**ren *Capote's Women: A True Story of Love, Betrayal, and a Swan Song for an Era* edo ikusi liburu horretan oinarritutako *The Feud: Capote vs. The Swans* serie laburra.

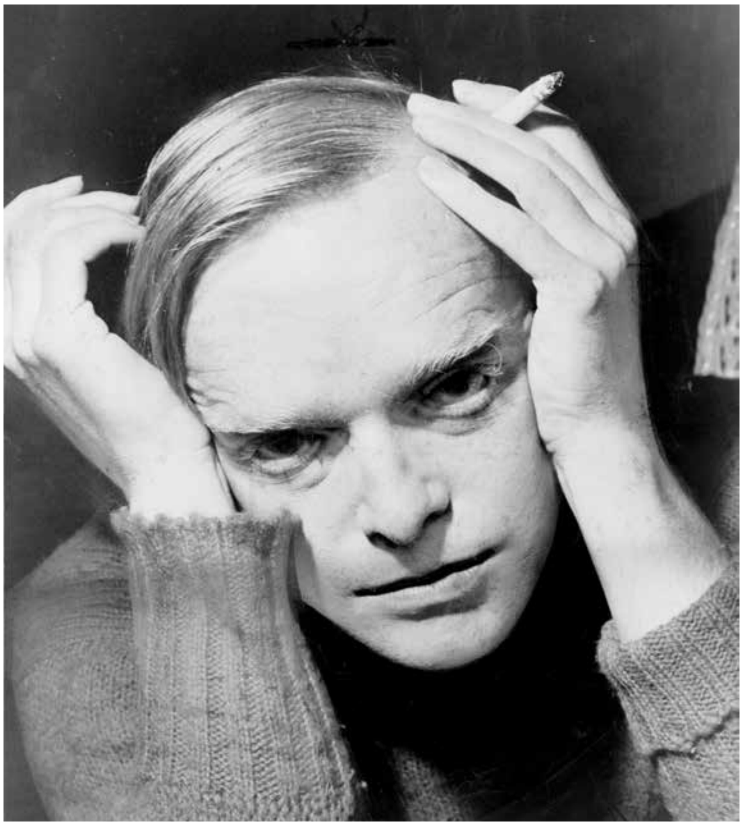

© ROGER HIGGINS

BARREN-BARRENEAN

EMAKUMEAK LITERATURAN, LITERATURA FEMINISTA ETA EMAKUMEEN ALDEKO LITERATURA

IRATI JIMENEZ IDAZLEA

Zorionekoak gara euskal literaturan. Apenas urte batzuetan pasa gara matxista bakar bat ez izatetik, denok feminista izatera. Eta zorioneko diot ez erabat ironikoki. Hobe genuke geure jarrera matxistak onartu eta gure liburuetan ageri den misoginiaz beldurrik gabe hitz egingo bagenu, gizalegez eta zintzotasunez, baina askoz okerragoa litzateke lehen bezala jarraitzea, gizonak eta emakumeak modu berean tratatzen dituen sistema bat edukiko bagenu bezala jokatuz, arazo sistemikoak ukatuz, eta inolako erreformarik planteatu gabe.

Egin dira erreforma batzuk azken urteotan. Euskal literaturak eman ditu bere misoginia historikoa sendatzeko eta emakumeei ongietorria egiteko pausuak. Editore eta idazle gehiago dira orain emakumeak, dagoeneko ez dira esaten gutaz eta gure literaturaz esaten ziren gauza batzuk. Egia esateko, hitz egin ere gutxiago hitz egiten da literaturaz, oso momentu bajuan gaudelako, baina zorionez orain gure arazo nagusia ez da arazoa ukatu egiten dugula. Beste bat da orain, tamalez, gure arazo nagusia: arazoa konpondutzat ematen dugula. Ez da egia. Bide luzea geratzen zaigu literatura feministago bat izateko, besteak beste, ez dakigulako horrek zer demontre esan nahi duen.

Argi hitz egitearren: gauza ona da literatura batean emakume gehiago egotea eta emakumeen liburuak epaitzerakoan, liburuak epaitzea eta ez *emakumetasuna*. Baina ez da nahikoa. Sistema batean emakume gehiago egoteak ez du sistema hori, berez, feminista bihurtzen. Liburu baten egilea emakumea izateak ere ez du liburua feminista denik esan nahi. Emakume baten literaturan misoginia latza egon daiteke. Andre batek patriarkatuaren logikak barneratzen eta afirmatzen dituen literatura bat egin dezake, edo **Karmele Jaio**k *Aitaren etxea* eta *Maitasun Kapitala* moduko eleberrietan egin duen moduan, egin dezake logika horiek errebelatzen eta patriarkatuari aurre egiten laguntzen digun literatura bat. Egin dezake baita patriarkatuaren aurrean errebelatzen den literatura bat ere, **Amaia Lasa**k egin zuen moduan, boterez betetako bere poesia boteretsuarekin. Eta emakumeek bezala gizonek ere egin dezakete literatura feminista bat. **Oier Guillan**ek *Mr. Señora* lanean eta Amaiaren nebak, **Mikel Lasa**k, gizon berriaren aleluia kantatu zuen bere poesia ederrean egin zuen moduan.

Ez da erraza testu bat feminista den esatea, baina hasi beharko dugu testuaz hitz egiten. Sareinak taldeak egin duen kritika lan aipagarria kenduta, literaturari buruz ez dugulako ia ezer esan, eta badugu sasoia, **Arestik** zioen moduan, honetan ere gizontzeko eta andretzeko. Badugu sasoia liburuak hartu, irakurri, esaten dutenari erreparatu eta sentiarazten digutenari buruz hitz egiteko. Ez da metodo perfektua baina nik ez dut hoberik ezagutzen.

Izan ere, liburu batzuk emakumeon alde idatzita daude, eta beste batzuk kontra. Batzuk ondo tratatzen gaituzte, eta beste batzuk txarto, erresuminez, mendeku gosez, gaiztakeriaz. Beti existitu da kalte egiten duen literatura misogino bat eta beti egon da on egin ahal digun beste bat. Eta bigarrenari ezin diogu beti *feminista* esan, agian, baina on egiten duen literatura beti da ona, eta beti da bestea baino hobea. Has gaitezen literatura hori identifikatzen eta bere alde egiten, berak gure alde egiten duen moduan. Ez zait modu hoberik okurritzen **Bernat Etxeparek** *Emazteen fabore* idatzita abiarazi zuen literatura honetan emakumeen aldeko aro berri bati hasiera emateko.

ILUSTRAZIOA: ANTTON OLARIAGA

MO, BEHI EUSKALDUN BATEN MEMORIAK

***Behi euskaldun baten memoriak*, Bernardo Atxagaren liburua, *MO* nobela grafikoa bihurtu dute Juan Suárez marrazkilariak eta Pello Varela gidoilariak. Varelarekin hitz egin dugu liburuaz.**

Erronka makala, hain lan ikonikoa nobela grafikora ekartzea, ezta?
Bai, beti da zaila Bernardoren imajinarioan sartzen eta mundu propio horretatik ateratzen. Ez zen, ordea, bere literaturarekin lan egiten nuen lehen aldia. Duela urte batzuk zeluloidera eraman nuen *Sugeak txoriari begiratzen dionean* ipuina. Oso esperientzia hunkigarria izan zen eta *Behi euskaldun...* irakurri nuenean argi eduki nuen irudietara eramatekoa zela. Behin erronka onartuta, buru belarri hasi nintzen protagonisten eta haien motibazioak aztertzen. Ariketa hori garrantzitsua izan zen istorioaren trama eleberri grafikora ondo doitzeko.

Nola egokitu duzu jatorrizko kontakizuna komikiaren erritmora?
Egokitzeko planteamendu klasikoa erabili nuen, hau da, garapena, korapiloa eta amaiera. Egitura honekin eta *flash-back* bitartez lortu nuen istorioa irudietara eramatea liburuaren arima eta mamia galdu gabe. **Juan Suárez**en irudiek bat egiten dute tramarekin eta asko jolasten dute kolore eta fondoekin, pertsonaia eta egoeraren arabera. Bere lana bikaina da.

Bai, Juan Suárezek unibertso bitxia eratu du irudien bidez...
Profitatu nuen Juan Euskal Herrian bisitan zegoela gure paisaiak eta lekuak sakonean erakusteko. Azken finean, eta ez bakarrik komikietan, zineman ere gertatzen da, paisaiek edota fondoek istorioaren beste edozein protagonista bezala funtzionatzen dute. Horrez gain, urte bete eman genuen *story-board*a eraikitzen eta ukituak ematen. Konforme izan arte ez genuen etsi. Gero etorri zen marrazte prozesua.

Bernardo Atxaga oso pozik agertu da emaitzarekin...
Bernardorekin gauza harrigarria gertatzen zait beti. Beti enbaxada batekin hurreratzen natzaio eta beti ontzat hartzen du. Oso gizon irekia eta gertua da. Ez dakit espero zuen komiki honekin hain emaitza ona ateratzea…

Elkarrizketa osorik:
https://labur.eus/pellovarela

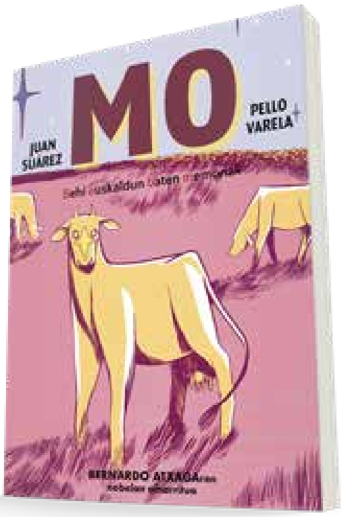

MO, BEHI EUSKALDUN BATEN MEMORIAK
Juan Suárez · Pello Varela
PAMIELA

DETAILE XUME BAT

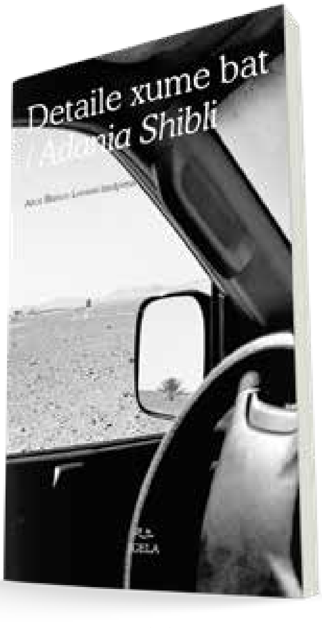

DETAILE XUME BAT
Adania Shibli
IGELA

1948ko arabiar-israeldar gerran zehar zazpiehun mila palestinar baino gehiago izan ziren beren etxetik egotziak. Hondamendi horri deitzen zaio Nakba edo palestinar exodoa. Handik urtebete pasatxora, 1949ko udan, Israelgo estatu sortu berriak destakamentu militar bat bidali zuen Negev basamortura Egiptorekiko hegoaldeko muga zaintzeko, baita ingurua arakatzeko ere, han gelditzen ziren arabiarren bila. Espedizio horietako batean, soldaduek beduino talde bat aurkitu zuten, eta aurkikuntza hura krimen baten abiapuntua izan zen.

Zenbait hamarkada geroago, XXI. mendearen hasieran, emakume palestinar batek gertakari horri buruzko artikulu batekin egin du topo, eta, harekin lotutako detaile xume batekin obsesionaturik, bidaia arriskutsu bati helduko dio lurralde okupatuetan zehar, egiaren bila.

Ane Irazabalek liburuaren hitzaurrean idatzi duen bezala, **Adania Shibli**ren liburu honek eguneroko indarkeria sistematikoari ahotsa ematen dio eta bidaia bat balitz bezala planteatzen du, alegia, hilketa anker baten klabeak argitzeko asmoz, egiaren bila, antolatutako bidaia da.

Palestinako historiaren azken 75 urteak detaile txikiez osatutako puzzle bat dira. Hedabideen lerroburuak bete ez dituzten emakume, haur eta gizonen istorioek eta izen-abizenek bete dituzte. "Soldadu israeldarrei gaizki erantzun die", "Unibertsitatean grebak antolatu ditu", "Harriak botatzen ari zen"…, edozein arrazoi txikirengatik atxilotuak edo "kolpekari errazaren" biktimak izan diren herritarren zerrenda amaigabea da. Eta azkenaren azkenak, ahanzturarik umiliagarriena pairatu dutenak, Palestinako beduinoak izan dira. Batez ere, emakumeak. Sionismoaren proiektu kolonialak behemailako gizakitzat jo ditu palestinarrak eta are gehiago beduinoak.

Liburu honetan, Shiblik historiaren pasarte beltz ezezagun horri heltzen dio eta iraganera egindako sosegurik gabeko bidaia aurkezten du. Detaile xume baten bidez, palestinarrek jasaten duten garbiketa etnikoaren sustraietara doa eta maisuki erakusten du Israelek azkeneraino eraman duela egintza burutuen politika. Zalantzarik balego, Shiblik muturren aurrean jartzen digu gatazka hau ez zela 2023ko urriaren 7an hasi.

LUIS ZUECO

Escribir una novela histórica no se trata de contar sólo lo que ocurrió. Se trata de narrar lo que ocurrió a través de las vivencias de personajes de ficción que acompañan al transcurso de la historia de la humanidad. Y leer una novela histórica es aprender un poco más sobre lo que ocurrió realmente. En *El mapa de un mundo nuevo*, Luis Zueco ha vertido los últimos años de Isabel la Católica, que fueron, también, los primeros de una nueva era.

© ASÍS G. AYERBE

Vuelve a Isabel la Católica, a sus últimos días. ¿Podríamos decir que es la mujer más poderosa que ha conocido España?
Sin duda. Sobre todo, fue la primera. Es una mujer que, para su época, tiene un grandísimo poder. Puede tomar decisiones por sí misma. Y, sobre todo, marca un cambio de época brutal. Un cambio de mundo, en realidad. Y que sea la protagonista de ese cambio de mundo es algo realmente espectacular.

Pero son los personajes de ficción quienes llevan el peso de la novela.
Claro, la reina está ahí. Pero también está ahí toda la población, que es la que realmente protagoniza la era histórica. De lo que se trata, en realidad, es de captar el espíritu de la época. Estamos a finales del siglo XV, a principios del XVI, en unos años en los que la gente empieza a despertar, por muchas razones: la imprenta, nuevas ideas, avances tecnológicos,

> *“La Florencia del Renacimiento avanzaba tan rápido que se asustó y se detuvo para retroceder. Lo que está ocurriendo ahora ha pasado muchas veces”*

¿Cómo elige a esos personajes?
Es un juego, un rompecabezas con diferentes capas. Yo quería escribir una novela que explicara el mundo de los viajes. Y es que creo que todos somos viajeros. La humanidad es viajera y nómada. Ahora nos hemos vuelto muy sedentarios, pero ese no es nuestro espíritu. Nuestro espíritu es viajar.
Tenía claro que los personajes tenían que ser viajeros. Y para poder viajar, debían tener diferentes motivaciones. A Noah, por ejemplo, uno de los protagonistas, lo he ubicado en Europa, porque investigando, llegué a la boda de Juana la Loca, que se casó en un pueblito de Flandes. También quise viajar por la Europa de aquella época. Hubiera sido muy fácil que Noah conociera la Florencia de los **Medici**, pero quise llevarle a una Florencia oscura, gobernada por **Girolamo Savonarola**. Una Florencia que es la hoguera de las vanidades, donde se queman cuadros de Botticelli, donde el propio Botticelli quema sus cuadros.
Yo sabía que buena parte de la novela tenía que ocurrir en Florencia. Además, sabía que tenía que explicar cómo el lugar en el que empieza el cambio también es un lugar de retroceso. Los cambios no son fáciles.

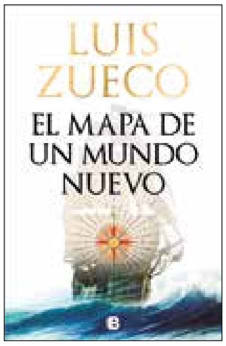

EL MAPA DE UN MUNDO NUEVO
Luis Zueco
EDICIONES B

¿Podría acercarse a la literatura desde otro lugar?
Podría. Quizá sí, pero yo escribo sobre lo que me apasiona, y cuanto más investigo, más me apasiona. Afortunadamente la historia te da una ventaja: sabes que estás contando a la gente cosas que han pasado, y eso da una fuerza tremenda a la novela.
Me interesaba contar lo que ocurrió en Florencia, que vivió una época de esplendor y que de pronto se asusta y elige a un personaje como Savonarola para que la gobierne.
Es algo que ha ocurrido mil veces. Son cosas que pasan cuando las cosas suceden muy rápido, como ocurrió en la Florencia del Renacimiento. Avanzaba tan rápido que se asustó y se detuvo para retroceder. Lo que está ocurriendo ahora ha pasado muchas veces.

TERESA SALA
Periodista

La entrevista completa:
https://labur.eus/luiszueco

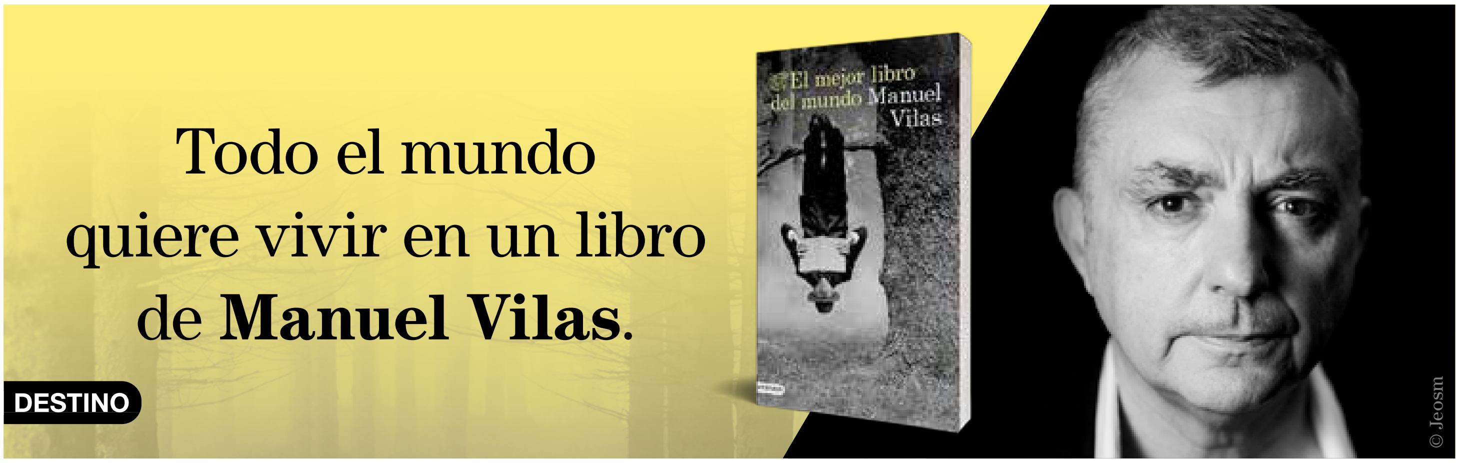

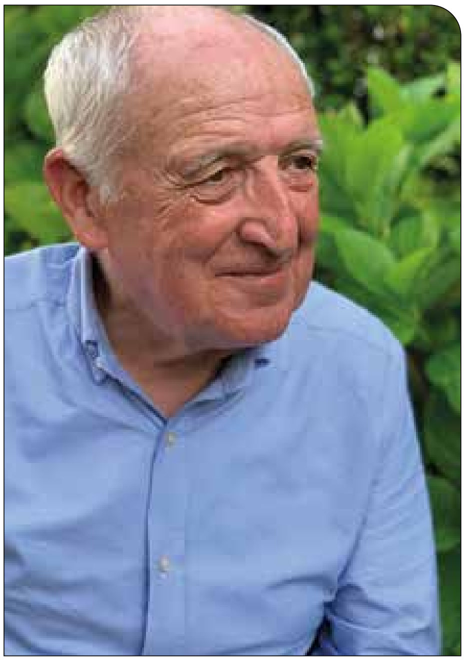

© ALBERDANIA

“Xehetasun txikien sare handi bat da bizitza”

ANJEL LERTXUNDI

BERBELITZEN HIZTEGIA
Anjel Lertxundi
ALBERDANIA

Izen sujerentea eman dio Anjel Lertxundik bere libururik berrienari, *Berbelitzen hiztegia*. Testu laburrak bildu ditu bertan, munduaren luze-zabala ulertzen saiatzeko. Itzultzaile bat jarri du hizketan, errealitate esaten diogun puzzle hori argitzeko asmoz.

Ez da zure idatzietan agertzen den lehen aldia, baina liburu berri honetan izenburua ere eskaini diozu. Nor da Berbelitz?
Hogei urte dira Berbelitz pertsonaia asmatu nuela Itzultzaileen Elkartearen ospakizun baterako. Itzultzailea da pertsonaia, beti izan nahi zuen horixe. Zerbait irakurtze hutsa ere itzultzea dela pentsatzen du. Inguruan ditugun egoerak eta pertsonak eta bizitza bera interpretatzen saiatzea omen da itzulpena, hala dio Berbelitzek. Munduan ez galtzeko modu bat. Berbelitz hemen balego esango lizuke baietz, bizitza infernu bat dela baldin ez baduzu mundua ulertzeko ahaleginik egiten. Mundua asko aztertuagatik, infernua ez da itzaltzen, baina gutxiago kiskaltzen du. Berbelitzek hala dio. Eta ni konforme samar nago berarekin.

Itzulpengintzaz ariko zaigu liburuan, baina, zabalago, literaturaz, hizkuntzez, hitzarekiko begiruneaz. Horiek dira Berbelitzen kezkak?
Kezkak baino gehiago, mundua estimatzen laguntzen dioten lagunak ditu hitzak-eta. Hori guztia gabe, galduko litzateke, *galdu* hitzaren adiera gordinenean: gaixotu, hitzen gozamenik gabe.

Liburuan irakur daiteke itzultzaile on baten atzean literaturazale bat dagoela gehienetan. Idazle on baten atzean ere, ezinbestean, literaturazale batek beharko luke egon?
Imajinatzen dut baietz, hala beharko luke. Ez dut ezagutzen irakurri ez duen idazle handirik, baina asko irakurtzeak ez dizu ziurtatzen idazte edo itzultzaile ona izango zarenik. Literaturak badu zer ikusirik originaltasunarekin. Baina, paradoxa ematen badu ere, originala izateko asko irakurri behar duzu. Zenbat idatzi da historian zehar? Ikaragarri. Munduari begiratzeko behatxulo propioa nahi genuke letrazaleok, baina kontu zailetan zailena da originaltasuna.

Fikzioa ohikoa da, noski, genero literario nagusietan, dela eleberri, dela ipuin; saiakerarekin ezkontzea, ordea, zuk egiten duzun bezala, ez da hain maiz gertatzen. Zer ekartzen dio fikzioak saiakerari?
Literaturaren marka, letren poza. Hizkera zehatz, on eta guztiz berria ere fikzioa da, letren pozari eusten badio. Hizkera literario –ez akademiko– batekin saiatutako hausnarketa filosofikoak beste dimentsio bat hartzen du, Platonek kobazulo baten paretan ikusten zituen gizakion itzalak lekuko. Literatura deitzen zaio. Garai klasikoko filosofia inportanteena gaurkoa baino askoz ere literarioagoa eta ulergarriagoa da. Elementu literarioak baliatzen zituztelako omen da, Berbelitzek ez du horretan batere dudarik.

***Berbelitzen hiztegia*, azken batean, hain emaitza onak eman dizkizun liburu hibrido modu bat da, testu laburrez josia, *Eskarmentuaren paperak* eta Espainiako Sari Nazionalarekin goia jo zuena. Neurria hartu diozu liburu molde horri.**
Gustatzen zait formula: besteak beste, irakurlea mural baten aurrean jarri nahi duzu, tonu, kolore eta sakonera desberdineko puskak edo teselak eskainiz. Halako liburu batek ez du murala bukatzen, proposamenen eta talaia berri ugarien aukera da. Errealitatea ere –bizitza– puzzle bat da, oso pieza txikien arteko lotuta. Xehetasun txikien sare handi bat da bizitza ere.

Hiztegi izena eman diozu liburuari, Czeslaw Milosz, Ambrose Bierce eta bestek egin bezala, baina testu bitxi, adagio, glosa, hausnarketa eta apunte literarioen bilduma bat da, askotarikoa.
Liburua oso zentzu zabal batean da hiztegia. Miloszena autobiografia bat da eta *Abezedario* deitu zion. Bierceren liburuko definizioak tentagarriak dira, horregatik deitu zion *Deabruaren hiztegia*. *Berbelitzen hiztegia*, berriz, bere mundu propioaren lexiko pertsonal bat da besterik gabe.

“Gustatzen zait formula: besteak beste, irakurlea mural baten aurrean jarri nahi duzu, tonu, kolore eta sakonera desberdineko puskak edo teselak eskainiz”

Idoia Santamaria eta Juan Kruz Igerabide izan ditu liburuak luxuzko editore, eta Jorge Gimenez Bech editoreari eskaini diozu, in memoriam.
Oso konpainia noblean aritu naiz lanean. Jorgeri dagokionez, hasiera-hasieratik ezagutzen zuen proiektua. Liburua bukatzear hil zen. Heriotza ulertu nahia da itzulpenik zailena.

ARITZ GALARRAGA
Idazlea

© ELOY MUÑOZ

“Me obsesiona presentar ante los lectores a personajes que sean lo más veraces posible”

VÍCTOR DEL ÁRBOL

Víctor del Árbol, el premiado autor de *Un millón de gotas* y *La víspera de casi todo*, regresa con *El tiempo de las fieras*, segunda parte de una trilogía que comenzó con *Nadie en esta tierra*. En esta nueva novela, de ritmo acelerado, el autor plantea una intriga de incontables ramificaciones, sigue la evolución de unos personajes heridos y desvela cuál es la historia de uno de ellos, el sicario mexicano, que cometió su primer asesinato a los trece años.

¿Cómo ha tratado la evolución de los personajes que aparecían en *Nadie en esta tierra*?
Lo sucedido tres años antes ha tenido consecuencias dramáticas en cada uno de los implicados. Aquella victoria ha dejado heridas difíciles de curar. Ahora se trata de ver en qué –y en quiénes– se han convertido. Unos luchan por sobrevivir, otros por no perder su alma, algunos querrían volver incluso atrás, pero eso ya no es posible. Descubrimos amistades insospechadas, lealtades traicionadas, cambios de identidad desconcertantes... Todo para ejemplificar que aquellos a los que juzgamos, aquellos a los que amamos o detestamos antes, puede variar ahora si conocemos sus circunstancias. Especial atención merece en este caso el papel del subinspector Soria.

Suele acercarse mucho a los personajes, hasta lograr cierta empatía por parte del lector, a pesar de sus actos.
Me obsesiona presentar ante los lectores a personajes que sean lo más veraces posible. Para ello, para ser “humanos”, deben navegar en la fragilidad, en la contradicción, en el miedo y en la duda. Sí, ser humano significa ser imperfecto, decir una cosa y pensar lo contrario, desear algo y no hacerlo... No son héroes, son hombres y mujeres que hacen lo que pueden con sus circunstancias erráticas, buscan un punto de equilibrio entre lo que son y lo que querrían ser. Al conocer sus historias personales y su intimidad –aquello que solo el lector puede conocer, pero que los otros personajes desconocen–, es más fácil comprender sus actos, detestarlos o no, pero comprenderlos. Solo así se puede llegar a crear esta corriente afectiva entre lector y personaje. Son como nosotros, son de los nuestros, aunque a veces nos gustaría que no lo fueran.

EL TIEMPO DE LAS FIERAS
Víctor del Árbol
DESTINO

Sus historias nunca son sencillas, sino que tienen ramificaciones y los crímenes suelen tener un trasfondo político, económico o social. ¿En qué se inspira?
Basta con observar la realidad cotidiana y tener una visión crítica. Al analizar los hechos encuentro pautas de este siglo XXI donde existe una desconexión entre generaciones analógicas, como la de Soria y las que han crecido en el mundo digital, como la de Vesna. Un mundo donde unos pocos, parapetados tras las llamadas leyes del mercado, se han convertido en depredadores y nosotros en presas.

¿Qué ingredientes debe tener una buena novela negra?
No creo que las novelas deban dar lecciones morales ni ser discursivas. Debe tener ritmo, ser ágil, proponer cambios, giros inesperados. Creo mucho en la elegancia, la belleza de la escritura, los paisajes, la atmósfera, la música, la prosodia. Y se necesita que sea feroz, que muerda de verdad y no nos suelte hasta el final.

KAROLINA ALMAGIA
Periodista

Elkarrizketa osorik:
https://labur.eus/victordelarbol

EZTIZEN ARTOLA

Lehen liburua argitaratu du Eztizen Artola Iturratek, *Gurpilak* (Txalaparta), euskal gatazkaren errelatoa osatze, zauriak sendatze, eta beste ertz batzuei hitzak jartze aldera. Lehen pertsonan kontatutako istorioa da.

© TXALAPARTA

Fikzioa den arren, zure istorio pertsonalean dago oinarrituta. Zergatik erabaki duzu liburua idaztea?
Beti eduki dut buruan liburu bat idaztearen ideia. Euskal Herriko Gazte Feministek Elizondon emakumea eta kartzelari buruzko tailer bat antolatu zuten, eta ondorio nagusietako bat izan zen errelatoa osatu eta gizonen begiradatik aldendu behar genuela. Hor konbentzitu nuen nire burua zerbait egiteko. Gainera, presoak Madrildik gora ekarri zituztenean, elkarrizketak egiten hasi ziren Puerton egondako preso ohiei, eta elkarrizketa horietako batean nire aitari galdetu zioten Puertoko autobusaren inguruan, nahiz eta bera sekula ez zen autobusean ibili. Oso deigarria iruditu zitzaidan, eta konturatu nintzen nik banuela aukera nire bizipenetatik abiatuta liburu bat idazteko, euskal gatazkaren beste ertz batzuei ere hitzak jartzeko.

Ume baten ahotsetik idatzi duzu, baina urteek eta bizipenek eman dizuten heldutasunetik.
Hartu nuen lehen erabakietako bat izan zen lehenengo pertsonan idatziko nuela eta ume baten begirada baliatuko nuela. Irakurleak horrela gehiago konektatu zuela iruditzen zitzaidan.

> *“Ariketa kolektibo bat egitea falta zaigu motxiladun umeoi gertatzen zaigunari izena jartzeko”*

Oso bestelakoa da nik orain bizi dudanaren inguruan egiten dudan irakurketa edo momentuan egiten nuena, eta maiz, kostatu zait heldu begiradatik aldentzea, ume batek egingo ez lituzkeen hausnarketetatik urruntzea.

Ze pasarterekin sufritu duzu? Eta zeinekin disfrutatu duzu?
Motxiladun umeontzat oso gogorra da bizi dugun egoeraren gaineko kontzientzia hartzeko unea. Haurtzaroan ez ohikoak diren gauza batzuk identifikatzen ditugun arren, hazten goazen heinean hartzen diogu benetako neurria bizi dugun horri. Esango nuke *Burgos* pasartea dela aldaketa horren hasiera kontatzen duena. Arrotza eta mingarria izan da niretzat garai horietan kokatzea berriro nire burua.
Aldiz, gehien disfrutatu dudana Mansillako atala izan da. Umearen begiradarekin eta inozentziarekin jolastu dut. Pasarte batzuk oroitzapenetatik erreskatatu ditut, beste batzuk inguruko motxiladun umeek bizitakoak dira, eta beste hainbat asmatu ditut. Oso dibertigarria iruditu zait haur baten ahotsetik aritzea.

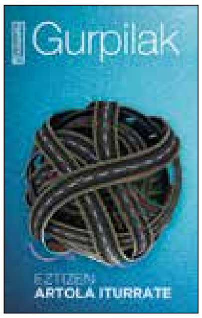

GURPILAK
Eztizen Artola Iturrate
TXALAPARTA

Noizbait uzten dio ume batek motxiladun ume izateari?
Ariketa kolektibo bat egitea falta zaigu motxiladun umeoi gertatzen zaigunari izena jartzeko eta hainbat kontu identifikatzeko. Liburuarekin hori ere lortu nahiko nuke, erakustea gure sufrimendua ez dela etxera iristean amaitzen. Inork ez du kontatzen zer gertatzen den etxera iristen direnean. Oso zaila da sortu zaizkigun traumak gainditzea, babes emozional handia behar dugu. Uste dut beti izango garela motxiladun ume, eta zauri batzuk ez direla inoiz sendatuko, baina motxiladun ume gehiagorik ez egoteak asko lagunduko duelakoan nago.

OIHANE OZAETA
Kazetaria

© ANDER GILLENEA

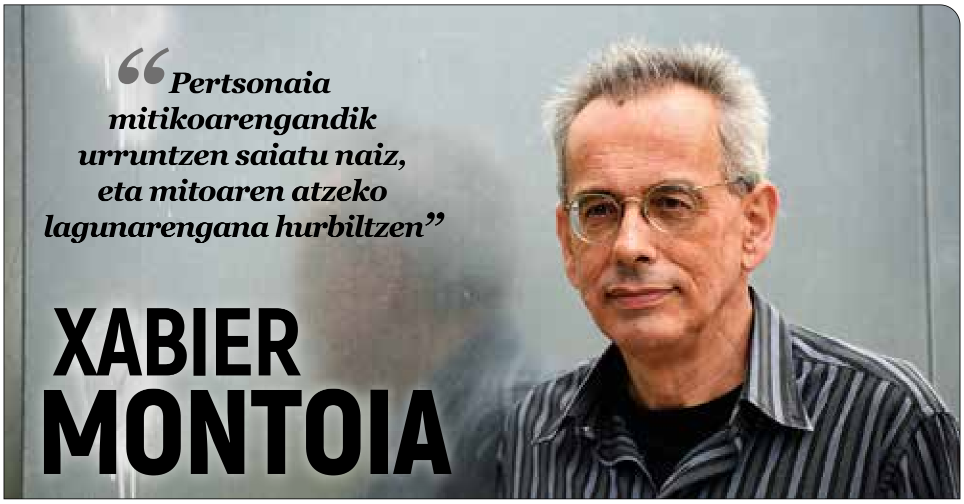

> “Pertsonaia mitikoarengandik urruntzen saiatu naiz, eta mitoaren atzeko lagunarengana hurbiltzen”

XABIER MONTOIA

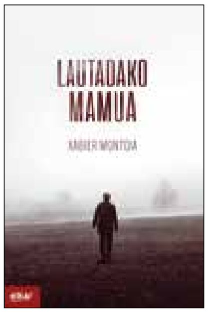

LAUTADAKO MAMUA
Xabier Montoia
ELKAR

Juan Diaz de Garaio *Sacamantecas*en istorioa eraman du Xabier Montoiak (Gasteiz, 1955) *Lautadako mamua* nobelara. XIX. mendearen bigarren erdian hainbat emakume hil zituen Garaiok Gasteiz eta haren inguruetan. Gertaera historikoetatik abiatuta, fikziozko lana ondu du.

Juan Diaz de Garaio *Sacamantecas*en istorioa ezaguna dugu Euskal Herrian. Zerk bultzatu zaitu haren ibilerak nobela batean jasotzera?
Batez ere, haurtzaroko oroimenek. Ez dakit orain, baina orduan maiz aipatzen zuten Gasteizko amek Garaio.

Galderak zenituen zeure buruan istorioari heltzerakoan?
Egia esan, galderak baino ez nituen. Garaio, niretzat, mito bat zen, eta ikerketa txiki bat egin behar izan nuen, mitoaren atzean zer zegoen ikasteko. Batez ere, garaiko kronikak irakurri nituen. Kontu harrigarri asko aurkitu nuen horietan, noski. Horietako batzuk oso lagungarriak izan zaizkit nire haurtzaroko Araba hobeto ulertzeko. Hala ere, zehaztasun historikoak zuzen jasotzen saiatu naizen arren, gertakizunen alde literarioaz arduratu naiz, batik bat.

Zerk harritu zaitu gehien? Bestelako Garaio bat deskubritu duzu?
Gure amak aipatutako norbait zen niretzat Garaio, nire haurtzaroko izen bat, besterik ez. Hortaz, dena izan da berri eta harrigarria hasieratik. Asko ikasi dut nire sorterriaz, eta zenbait gauza ulertzen dezente lagundu nau ikerketa lanak. Harrigarriena, agian, XIX. mendeko Araban *serial killer* bat bazebilela ikastea izan da.

Nobelan ageri dira Diaz de Garaioren inguruan mugitzen ziren pertsonak: haren emazteak, seme-alabak, hil zituen emakumeak. Baita hura kartzelan zenean inguruan izan zituenak ere: Juan Gimenez giltzazaina, Esquerro Zaragoza alienista... Denak izen-abizenekin. Pertsonaia asmatuak ere badira eleberrian, halere.
Bai, bada, bat baino gehiago, Cristobal tabernaria adibide. Garaioren Somorrostro aldeko ibilerak kontatzen ditudanean ere, nik sortu behar izan ditut hango pertsonaiak, eta berdin beste zenbait gertaeraren berri ematean. *Lautadako Mamua* nobela bat da funtsean, eta gehientsua du asmakizun, beraz.

Nola bihurtu fikziozko pertsonaia bat iruditeria kolektiboan hain sustraituta dagoen pertsona bat?
Pertsonaia mitikoarengandik urruntzen saiatu naiz, eta mitoaren atzeko lagunarengana hurbiltzen. Asmatu dudan edo ez irakurleak esan beharko, Garaiok berak ezin baitu deus esan.

Aitor Aranak *Sacamantecas nuen aita* nobelan ekarri zuen Garaioren historia literaturara 2012an. Lan hartan alabaren ikuspuntutik abiatu zen Arana. Irakurria duzu haren liburua?
Ez. Egia esan, zuri esker jakin dut liburu horren berri. Irakurri egingo dut. Interesgarria iruditzen zait historia ikuspuntu horretatik kontatzea.

Zuk zeuk ez duzu inoiz *Sacamantecas* goitizena erabiltzen. Zergatik?
Seguru asko, Garaio izan delako nik etxean entzundakoa, eta ez Sacamantecas.

Hari buruzko film bat egiten hasia da David Perez Sañudo zinemagilea. Mende eta erdi pasatu denean, zergatik erakartzen du Garaioren hilketen istorioak?
Hilketa ikaragarriak izan zirelako, nik uste. Industria aurreko Araba hartan bazterrak asaldatu zituen, eta, mende bat geroago, krimen horien oihartzunak entzuten ziren artean Araba osoan. Nik dakidala, gure lehendabiziko *serial killer*-a izan zen.

MIKEL LIZARRALDE
Kazetaria

DENBORA, TOKIA, ZINTZOTASUNA

Zelan eragin ohi dio toki batek denboraren igaroari? Zelan denborak lekuari? Noiz kontatu eta nola esan kontu garrantzitsuak izanagatik, zintzotasuna izango da bi lagunen arteko zubia. Musikak, sexuak eta, batez ere, eskutitzek bilbatuko dituzte *Azken Portuko Postdatak*en une bi: hamar urte bereizita egon ostean, paper zuriaren aurrean idazteko biluztea; eta bestearen eskutitza jakin-minez eta beldurrez beteta irakurtzea.

Hamar urte igaro dira Mon eta Aia elkarrekin egon zirenetik. Zelan eragin die denborak bakoitzari?
Pertsona bakoitza bere barruko denborak bizi du bere bizialdiko une bakoitzean eta, beraz, halaxe gertatzen da Aia eta Monekin ere. Kanpotik pentsa liteke motelago igaro dela Aiarentzat, Azken Portun beti, inora ezean, Monek utzitako hutsunea bete nahian, Monek, herritik hanka egin zuenetik, abenturaz bete ei baitu bere denbora, atzean utzitako arrastoa ezabatuta. Liburuan aurrera egin ahala, ordea, gauzak ez dira hain argi agertuko. Pertsonaia bakoitzaren azalaren azpian hainbat geruza denbora gordetzen da, gutunez gutun aurrean duten itsasoaren olatuen antzera mugitzen direnak, bare orain, halako batean haitzak eurak ere inarrosteko, protagonisten sekreturik gordeenak pixkanaka agerian utzi ahala.

***Azken Portuko postdatak*. Postdata zaleak zarete?**
Postdatak iradokitzaileak dira; azken unean gogora ekarritakoa ematen dute baina mezu esanguratsua gorde ohi dute. Ez genituen eskutitz guztietan sartu gura, baina ahots bien arteko joko berezia sortu zen haietan, oharkabean ia. Eskutitzen eta pertsonaia bien arteko harremanaren ertzak zabaltzen dituzte, goiburuek eurek legez.

Puzzleak lotuko ditu irakurleak, agertzen diren misterioak argitzeko; zuek ere ibili zarete misterioak ehuntzen edo hasieratik izan dituzue argi puzzlearen zatiak?
Hasieran ezarri genuen Aia eta Monen arteko istorioaren hezurdura, baina hortik aurrera askatasun osoa eman genion elkarri pertsonaien bestelako dimentsioetan sakontzeko, ertzak gehitzeko ezusteko noranzkoetan. Joko ederra, elkarri ere ezkutatu baikenizkion karta batzuk partida azken portura eroateko.

AZKEN PORTUKO POSTDATAK
John Andueza · Asel Luzarraga
ELKAR

GARAZI ALBIZUA
Idazlea

Elkarrizketa osorik:
https://labur.eus/aseletajohn

LEIRE VARGAS NIETO

Leire Vargas Nietok (Durango, 2002) bere bigarren poesia liburuarekin, *Bihotz museo bat*, harremanei, oroimenari eta poesiari beste leku batetik begiratzeko aukera eskaini digu.

Zergatik *Bihotz museo bat*?
Bihotz-museo bat toki fisiko bat da, non –hasiera baten– fisiko moduan ulertzen ez ditugun kontzeptuak gordetzen diren; emozioak eta harremanak, besteak beste. Bihotz-museoan gordetzen dira bizipenen azpiko sentipenak, eta gorde nahi du ahots poetikoak maite duen jendea, denboraren, kanpo-faktoreen eta bere hutsegiteen eraginetik babesteko.

Zer da liburu honek gordetzen duena?
Oinarrian, eszena txiki asko, intimoak, ezdeusak eman dezaketenak baina une batez norbere bizitzan hil ala biziko bihurtzen direnak eta, aldi berean, patroi orokorragoak ulertzeko gakoak ematen dizkigutenak.

Itsasaldiak, hondarrak eta bestelako etxe bat. Zergatik berba horiek liburua egituratzeko?
Itsasaldiek baldintzatzen gaituzte, haiek agintzen dute nola mugitzen garen. Lehenengo atalean, beraz, era hegemonikoan bizitzea bilatuko du ahots poetikoak, *Disney*ko maitasun-eredu erromantikoari jarraituz, nahi bada. Sostengaezina zaio hori, ordea, eta horrek utzitako min eta ajeak dira hondarrak. Horiek gogoan, norbere eta ingurukoen beharrei entzuten ikastea izango da asmoa, beste toki batetik, bestelako bizimodu bat eraikitzeko: bestelako etxe bat.

Lehen bi atalei begira, nola baldintzatu du memoriarekin harremanak poemen idazketa?
Interes eta bizipen pertsonaletan dute abiapuntua poemek, baina distantzia nahikoa hartu dut haiekiko liburuak kontatzen duena errealitatetik bereizi eta lanaren mesedetan sortu ahal izateko, idatzitakoaren azpian patroi horiek, nolabaiteko egiak edo, hobe, ezarritakoa zalantzan jartzen duten ideiak topatzeko eta hausnarketa horiei tira egiteko.

Bestelako etxea atalean ageri dira "zuek" pluralera bideratutako poema bakanak, zergatik?
Harremanekiko ikuspegi hegemonikoa deseraikitzen hasita, indibidualismotik eta bikotearen zentralitatetik ihes egin eta bestelako sareak eraikitzeko nahia agertzen da: kolektibotasuna dugu noranzko, askotariko harremanen zentralitatea eta zaintza. Maitatzeko eta, finean, bizitzeko modu hori proposatzea ere bilatzen du lanak.

BIHOTZ-MUSEO BAT
Leire Vargas
ELKAR

ELENA OLAVE
Idazlea

CHICAS BRILLANTES

El nuevo libro de Jessica Knoll bucea en una de las historias criminales que más conmocionaron al pueblo estadounidense en la segunda mitad del siglo XX: el primer asesino en serie mediático. Sin embargo, el thriller no se centra en el criminal, sino en las mujeres que le sobrevivieron y se enfrentaron a él. Una combinación magistral de suspense psicológico y ficción basada en crímenes reales nos espera bajo el título de *Chicas brillantes*.

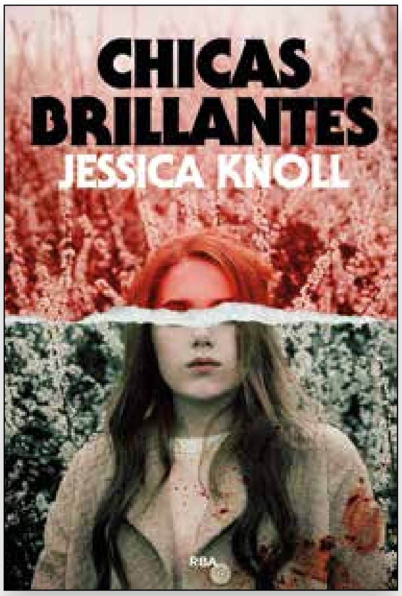

CHICAS BRILLANTES
Jessica Knoll
RBA

Ted Bundy fue uno de los asesinos en serie más mediáticos y sanguinarios de los Estados Unidos. Durante la década de los años 70 del siglo pasado, Bundy asesinó a, al menos, 36 mujeres jóvenes. Los crímenes de este asesino en serie causaron un fuerte impacto en la sociedad estadounidense debido a su crueldad y sadismo. Bundy consiguió escapar y burlar la persecución de las autoridades, pero su suerte cambió cuando algunas de las mujeres que sobrevivieron a sus ataques facilitaron información clave. En 1978, la policía logró capturarlo y fue condenado por sus crímenes. Finalmente, una década más tarde, cuando tenía 42 años, fue ejecutado en la silla eléctrica.

Basada en la escalofriante historia de Ted Bundy, **Jessica Knoll** ha escrito *Chicas brillantes*, un brillante thriller que pone el acento y el foco en las victimas y no en el asesino, a diferencia de otras obras similares. La autora parte de los crímenes reales, aunque incluye personajes y detalles ficticios que completan la historia. De esta manera, teje un relato vertiginoso que la escritora británica **Lisa Jewell** ha calificado de "casi hipnótico".

Pero, sobre todo, su novela huye del sensacionalismo de la violencia contra las mujeres y consigue centrarse y despertar el interés que merecen las historias de las mujeres afectadas (víctimas y supervivientes). Lo cierto es que las historias se pueden contar de muchas maneras, según los intereses y valores de quien las narra. Esta novela no solo se introduce en el nudo gordiano de una serie de asesinatos y ataques pocas veces vista, sino que plantea la reflexión sobre cómo los medios transmiten a la sociedad unos hechos tan tremendos y perturbadores.

Jessica Knoll se convirtió en una autora superventas gracias a su primer libro, *La chica que lo tenía todo*, adaptada a la pantalla en 2022 de la mano de la cadena de televisión Netflix. *Chicas brillantes* es su tercera novela.

DE COSTA A COSTA

Pamela Schumacher se despierta a las tres de la madrugada en el edificio de su fraternidad universitaria en Tallahassee. Cuatro de sus compañeras han sido atacadas: dos mueren antes de llegar al hospital y las otras sobreviven con graves secuelas. Al otro lado de Estados Unidos, en Seattle, Tina Cannon intenta descubrir qué le pasó a su amiga Ruth, desaparecida a plena luz del día. Al enterarse de la tragedia en la fraternidad, Tina sospecha que el responsable es el mismo hombre. Decidida a hacerle pagar por lo que le hizo a Ruth, su camino se cruzará con el de Pamela, unidas en su ferviente búsqueda de la verdad.

LUIS GARCÍA
Periodista

60 AÑOS ALFAGUARA 1964 2024

EL FENÓMENO EDITORIAL DE LOS ÚLTIMOS AÑOS

Vuelve el tándem literario más exitoso para abordar el mayor misterio de la naturaleza humana.

Penguin Random House Grupo Editorial
www.penguinlibros.com
@PenguinLibros
Disponible audiolibro y ebook

GAZAKO EGUNEROKOA

_Gazako egunerokoa_k herrialde hartan Israelgo armada gauzatzen ari den genozidioari buruzko lekukotasun paregabea eskaintzen du. Egilea Atef Abu Saif da, Palestinako Aginte Nazionaleko Kultura ministroa.

Liburuan, ordea, ez da ministroa mintzo, une oro bonbei iskin eginez nola edo hala bizirauten saiatzen den herritar arrunta baizik. Ematen du –eta neurri batean egia ere bada–, Gazako sarraskia ia-ia telebisatzen ari dela, baina **Abu Saif**en lan honek berriz ere agerian uzten du ez dela beti egia edo ez dela guztiz egia irudi batek hamaika hitzek baino gehiago balio duenik.

Atef Abu Saif Gazan jaio zen, zehatz-mehatz, Jabaliako errefuxiatu-esparruan. Beraz, lehendik ere bazuen zapalkuntzaren eta gerraren ankerraren berri. Idazlea da, batez ere nobelagintzan nabarmendu dena, eta, horrez gain, Zientzia Politikoen irakaslea Gazako bertako Al-Azhar unibertsitatean. 2019an izendatu zuten Kultura ministro –Fatah alderdiko kidea ere bada– eta geroztik Zisjordanian bizi izan da, Ramallah-n.

Alabaina, 2023ko urriaren 7an, infernuko ateak parez pare ireki ziren egun hartan, atzera berriz Gazan zegoen. Palestinako Ondarearen Eguna zela eta, bere karguarekin lotutako hainbat konpromiso zituen, eta pentsatu zuen konpromiso haiek betetzea eta senideak bisitatzea uztargarriak izan zitezkeela. Horregatik berekin eraman zuen **Yasser**, hamabost urteko semea.

GAZAKO EGUNEROKOA
Atef Abu Saif
Itzulpena: Irene Arrarats Lizeaga eta Maialen Berasategi Katalan
BERRIA / ELKAR / JAKIN

© ALEBAA NEWS

Atef Abu Saif -en kronikak munduko hainbat egunkaritan argitaratu dira.

Israelgo armadaren inbasioa hasi eta berehala, ordea, Atefek eta semeak beraien burua kale gorrian ikusi zuten, ostatua hartuta zeuden hotela bonba batek zeharo birrindu baitzuen, eta hara eta hona ibili behar izan zuten iheska, gainerako gazatarrek bezala, aterpe bila baino gehiago –Gazan ez dago aterperik– herioari iskin egiten.

Joan-etorri haietan, Atefek modua egin zuen ikusitako eta batez ere bizitakoari buruzko kronikak idazteko eta Gazatik kanpoko lagunei ahal bezala bidaltzeko, sakeleko mezu eta audio laburren bitartez.

Kronika harrigarriak dira, bizi-biziak, heriotzaren inguruan ardaztuta dauden arren. Atefek eztandak zenbatzen pasatako gauez hitz egiten du; hondakinen artean bizitza-aztarnak aurkitzeko ahaleginez; anestesiarik gabeko ebakuntzez; haurren amesgaiztoez; arpilatutako etxe, eskola eta ospitaleez; hildako senide eta lagunez; jan- eta ur-faltaz…eta bonbez, edonondik etortzen diren eta edonon eror daitezkeen bonbez.

KRONIKAK LIBURU

Kronika haietako batzuk *The New York Times*, *The Washingtong Post* edo *Le Monde* egunkarietan argitaratu ziren, baita *Berria*-n ere. Horrela, Atef Abu Saifena izan zen Gazatik mendebaldeko komunikabideetara iritsi zen ahots bakarrenetakoa, are gehiago inbasioaren hasieran, Isralek ezarritako komunikazio-kontrola ezin zorrotzagoa izan zenean.

Atefek eta Yasserrek 85 egun pasatu zituzten Gazan, harik eta nola edo hala handik atera ahal izan zuten arte. 85 egun haietan idatzitako kronikek, orain guztiak bilduta, *Gazako Egunerokoa* osatzen dute. Liburua hamar bat hizkuntzatan argitaratu da. Orain euskaraz ere irakur daiteke, **Irene Arrarats Lizeaga**k eta **Maialen Berasategi Katalan**ek ingelesetik egin duten itzulpenari esker. Hitzaurrea, berriz, *Berria*-ko zuzendari **Amagoia Mujika Tolaretxipi**k idatzi du.

KARMELE URRUTIA
Kazetaria

elkar fundazioa

Jakin berritua, urrian

Jakin Fundazioak beste urrats bat egingo du udazkenean. Euskaratik sortutako gogoeta sustatu eta euskal pentsamenduan sakontzen jarraituko du; itxura berrituta ere, bere izaerari eutsiko dio. Hurrengo hilabeteetan etorriko diren aldaketen berri emateko eskatu diegu, eta hemen duzue Jakinek emandako azalpena.

Jakinen bide luzea daramagu pentsamendua sustatzen, biltzen, zabaltzen eta elkarrizketan jartzen. Garaian garaiko auziak euskaratik aztertzeko plaza da gurea, generoari, kulturari, krisi ekosozialari, prekaritateari, filosofiari eta euskarari unean uneko hausnarketak eskaintzeko espazioa. *Jakin* aldizkaria da horren adibide iraunkorrena, baina baita azken urteotan webgunean eta elkarlan proiektuetan sortu diren euskarri berriak ere: Jakin Jardunaldiak, liburu bildumak (Eskafandra, Jakin Irakurgaiak, Ur-jauzia, Dabilen Pentsamendua eta Aleka), euskal pentsamenduaren digitalizazioari eskainitako atala, *Lokatza* podcasta, kultur ikerketa sustatzeko Joan Mari Torrealdai beka, 1976tik liburugintzaren azterketa biltzen duen Liburu Behatokia, Geruzak transmedia proiektua… eta gainerako ikus-entzunezko eta irratsaioak.

Zorionez, formatua zabaltzen doa, gure kolaboratzaile sarearekin batera. Askotariko ahotsak hedatzeko behar eta gogoak garamatza gure mugak zabaltzera.

Zabaltzen denak azala zartatzen du. Horregatik, azalberritzera goaz. Mamiari eutsi ez ezik, hedatzen jarraitzeko aukera emango digun aldaketa bistaratuko dugu laster: webgune berria, aldizkari diseinu berria eta liburu berezi bat. Mende erditik gora daramagu hizkuntza, kultura eta herria etorkizunari begira pentsatzen, eta, hori ospatzeko, bideak emandako gogoeten liburu berezia prestatu dugu. Urrian aurkeztuko dugu *Jakin beharreko 222 esaldi* liburua, 1956tik gure plazan elkartutako egile eta ideien lagin bat eskainiz.

Liburua doan banatuko dugu harpidedun eta bidelagunen artean, baina baita gerturatu nahi dutenen artean ere. Gainera, ezagut gaitzazun, urtebeteko harpidetza eskainiko dizugu doan, inguruko eragileekin lankidetzan osatzen dugun pentsamenduaren plaza honetara bil zaitezen eta sortzen ditugun edukiak etxean jaso ditzazun. Jakiteko eta eragiteko grina duen jendearentzat elkargune bat eskaintzen dugu, eragiteko gune izan nahi duena.

2014an aurkeztu genuen talde berria, eta azken hamar urteotan lehengo bideari segida emateaz gain, bidezidor desberdinak urratzeko aukera eman digu. Orain, zapaltzeko ditugun lur berrietara bidean segi nahi dugu, gizartean eraldaketa eragiteko xedez.

Dabilen harriak ez du goroldiorik izaten; eta guk goroldiorik gabeko herri bat eragin nahi dugu, pentsamendua mugimenduan eta elkarrizketan jarriz. Euskaratik sortutako uneko auzien gogoeta eta elkarrizketa sustatzen jarraitzeko, pentsamendu horrek emandakoa eskaintzen jarraitzeko, ahots horiek bilatzen eta entzunarazten jarraitzeko bidean segituko dugu; azal berriz eta mami berritzailez. Joxe Azurmendik dioen bezala: "Aldizkari bat ez da noizean behin eskuan hartzen dugun orri sorta soilik. Askoz gehiago da. Asmo bat eta historia bat, oinarri ekonomiko bat, giza harremanak: gizarte bat da *Jakin* aldizkaria". Gonbidatuta zaude gure gizartearen parte izatera.

RUTAS PARA **VIVAQUEAR** Y FOTOGRAFIAR ESTRELLAS

© XABIER SUKUNZA

El nuevo número de la colección Pirineos nos tienta con una gama de propuestas poco habitual. Se trata de una selección de rutas para vivaquear bajo las estrellas y, si nos animamos, fotografiarlas. Nos guía todo un experto en la montaña y en el arte de la fotografía como **Xabier Sukunza**.

Una de las sensaciones más placenteras que podemos experimentar en la naturaleza es vivaquear. Dormir al raso, sin refugio, borda ni tienda de campaña, con la simple protección que unos matorrales, una roca o, todo lo más, de un pequeño muro, nos proporciona la oportunidad de conectar con la naturaleza de una manera especialmente intensa. El sol se pone por un lado mientras las estrellas y, quizá, la luna se enseñorean del techo celestial.

Si, además, lo hacemos en parajes de montaña de extraordinaria belleza, como colofón a una ascensión o incardinada en una travesía, la experiencia adquiere tintes memorables. El nuevo volumen de la colección Pirineos, *Rutas para vivaquear y fotografiar estrellas*, nos propone una serie de rutas a enclaves únicos de la cordillera en los que, además, podremos disfrutar del cielo nocturno en todo su esplendor. La idea es dormir al raso bajo un firmamento cargado de estrellas, nebulosas y constelaciones que habitualmente nos oculta la contaminación lumínica de las ciudades.

Estos planes nocturnos nos conducen a lugares escogidos del Pirineo, desde el entorno de Auñamendi hasta Vignemale, con propuestas para Acherito, el pico Aspe, los ibones de Piedrafita y Anayet o la Brecha de Rolando, entre otros parajes que, sin duda, resultan especialmente atractivos para la afición montañera.

Las propuestas, por tanto, nos invitan a pasar noches al aire libre rodeados de montañas, valles, barrancos y bosques. Y lo hacen, además, con la idea de tomar la mejor posición

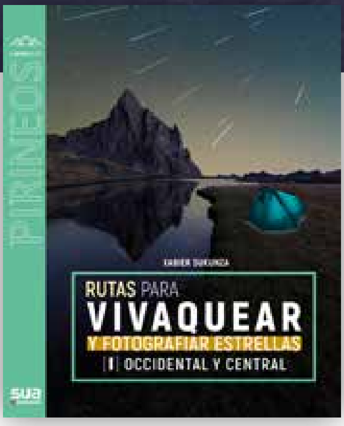

RUTAS PARA VIVAQUEAR Y FOTOGRAFIAR ESTRELLAS
[I] OCCIDENTAL Y CENTRAL
Xabier Sukunza
SUA EDIZIOAK

para hacer una buena fotografía nocturna. Porque estas rutas no solo están pensadas para que disfrutemos de una gratificante jornada montañera, sino que, además, están diseñadas para la placentera labor de fotografiar el paisaje diurno y nocturno. Nos proponen aprovechar los escenarios en los que haremos alto, porque en ellos se conjugan los perfiles de cumbres emblemáticas y cielos plagados de astros: la magia de la Vía Láctea, nebulosas, la siempre hipnótica luna...

El autor, **Xabier Sukunza**, ha conjugado las rutas con información sencilla para saber más del cielo, de meteorología, de fotografía nocturna y de cómo atrapar

imágenes de ensueño. Una invitación tentadora incluso para quienes no tienen intención de tomar fotografías, porque sabremos más de la majestuosa naturaleza que nos rodea y nos sentiremos más partícipes de ella al poder interpretar mejor los fenómenos naturales ante los que no somos más que seres insignificantes extasiados por tanta grandeza.

Xabier Sukunza (Lizarra/Estella, 1995) es un experto montañero y fotógrafo de naturaleza. Una selección de fotografías suyas conformaron el calendario de El Mundo de los Pirineos del año 2022. *Rutas para vivaquear y fotografiar estrellas* es su primer libro, aunque pronto llegará el segundo, dentro de la colección Euskal Herria. El libro, como no podía ser de otra manera, destaca por su cuidada fotografía, por lo que resulta un auténtico placer el mero hecho de saltar de página en página y de ruta en ruta mientras disfrutamos de unos cielos nocturnos espectaculares enmarcados en maravillosos paisajes de montaña.

RUTAS PARA FOTOGRAFIAR EUSKAL HERRIA

Xabier Sukunza publicará en noviembre otro libro, dentro de la colección **EUSKAL HERRIA**. En este caso se trata de rutas de montaña y naturaleza pensadas especialmente para, además de disfrutar de la excursion o ascensión, entrenar nuestra pericia fotográfica e inmortalizar algunos de los paisajes más bellos del país, desde las altas cumbres hasta la costa, pasando por bosques, llanuras y desiertos.

TOMÁS ZABALLA
Periodista

NOBEDADEAK

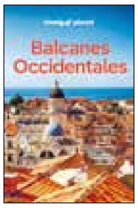

BALCANES OCCIDENTALES 2 (LONELY PLANET)
Peter Dragicevich
GEOPLANETA

La nueva edición de Lonely Planet cubre ampliamente Eslovenia, Croacia, Bosnia y Herzegovina, Serbia, Montenegro, Kosovo, Macedonia del Norte y Albania. Con recomendaciones para vivir las experiencias más populares y otras menos conocidas.

CALENDARIO PIRINEOS 2025
Colección EGF
SUA EDIZIOAK

Como cada año, el calendario de El Mundo de los Pirineos para 2025 llega cargado de extraordinarias fotografías de diversos rincones de la cordillera. Este año predominan las tomas aéreas, lo que proporciona perspectivas poco habituales.

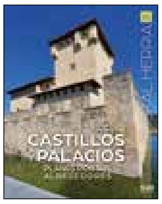

CASTILLOS Y PALACIOS. PLANES POR LOS ALREDEDORES
Javi Pascual Otalora
SUA EDIZIOAK

Este libro repasa una treintena de fortalezas construidas en el último milenio. Desde Amaiur al fuerte de Guadalupe, invita a visitar estos conjuntos monumentales y conocer pasajes apasionantes de nuestra historia.

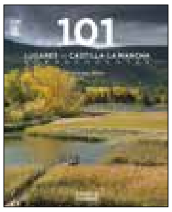

101 LUGARES DE CASTILLA-LA MANCHA SORPRENDENTES
Francesc Ribes
ANAYA

En la tierra de don Quijote hay mucho más que molinos, llanuras y viñedos. Desde Nerpio, el pueblo situado más al sur, hasta Bañuelos, el más septentrional, posee incontables atractivos para quienes aman la historia, el arte y la naturaleza.

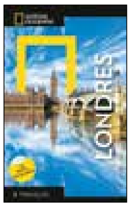

LONDRES. GUIA NATIONAL GEOGRAPHIC TRAVELER
Louise Nicholson / Alison Wright
NATIONAL GEOGRAPHIC

En esta guía encontraremos una descripción general de las principales atracciones de Londres, itinerarios a pie, excursiones por itinerarios insólitos, una lista de lugares a no perderse, ideas originales para experiencias únicas…

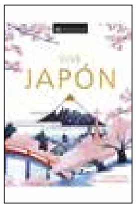

VIVE JAPÓN 2024. GUÍAS VISUALES
VVAA
DORLING KINDERSLEY

Un viaje fascinante por las tradiciones, la gastronomía y la filosofía japonesa. Ya sea para planificar una primera visita o para recordar el viaje de tu vida, Vive Japón es una celebración de la cultura nipona.

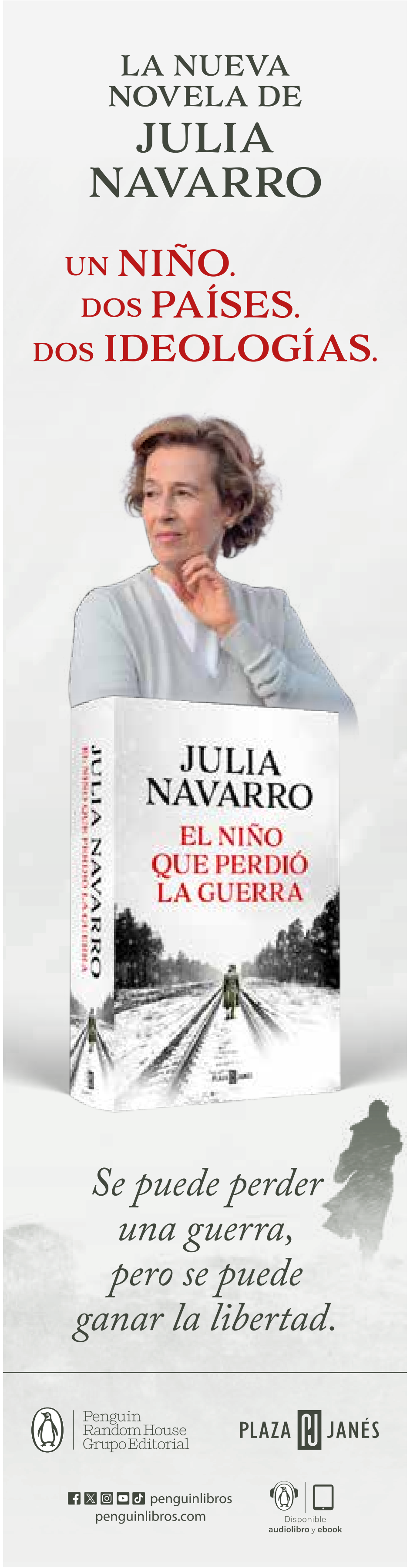

13. elkar sketch

***elkar sketch**, el certamen gráfico abierto a todos los públicos que cada año ponen en marcha las librerías de elkar, volverá a Iruñea **en octubre**. Por tercer año consecutivo, la capital navarra será el escenario que cientos de personas dibujarán en sus libretas. Un marco, sin duda, excepcional.*

INFORMAZIO + INFORMACIÓN:
www.elkarsketch.eus

elkar sketch es un maratón de dibujo donde se fusionan la diversión y el arte y que reúne a cientos de artistas en la calle en un evento que ya se ha convertido en un clásico. En ediciones anteriores esta iniciativa se ha celebrado en las calles de Bilbo, Donostia y Gasteiz. Por tercera vez, será Iruñea la ciudad que acoja la iniciativa.

Al igual que en años anteriores, el certamen cuenta con el patrocinio de **Moleskine**, marca que proporciona el material que han de utilizar los participantes. Por lo demás, se repite la dinámica de las pasadas ediciones: la organización provee el kit de dibujo (libreta y lápiz Moleskine), marca un recorrido con unos puntos a dibujar y proporciona un almuerzo.

Aunque es obligatorio presentar los dibujos en esta libreta compulsada, la elección de la técnica del dibujo queda en manos de cada participante. Por lo tanto, además del material que reciba de la organización, cada dibujante podrá llevar sus propios materiales de pintura.

elkar sketch se inicia de mañana, entre las nueve y media y las once, en la librería elkar de la calle Comedias, y extiende el plazo de entrega de trabajos hasta las seis de la tarde, en la propia tienda. Habrá premios para las categorías de niños (hasta diez años), jóvenes (hasta dieciséis años) y adultos.

ELKAR COMEDIASEK 40 URTE

Aurreko urte bietan bezala, **elkar sketch** marrazki lehiaketa Iruñean egingo da. Nafar hiriburuak ekitaldi honi emandako harrera beroari zor zaio errepikapena, baina bada gehiago. Izan ere, Comedias kaleko elkar liburu-dendak bere 40. urteurrena ospatuko du. Ospakizun horien baitan kokatu dute antolatzaileek **elkar sketch** Iruñean egiteko erabakia.

Izan ere, Comedias kaleko liburu-dendatik abiatuko da marrazkizaleentzako ekitaldi hau. Bertatik Iruñeko karriketan barrena zabalduko da, nork bere begiekin ikusten duen edertasuna Moleskine libretan islatzeko asmoz.

FRANKENSTEIN AGURGARRIA

FRANKENSTEIN AGURGARRIA
Ana Galarraga · Petti
ELKAR

Ana Galarragak eta **Petti**k musika, literatura, zientzia eta feminismoa neurri egokian nahastuz eta elkar elikatuz emaitza bikaina ekoitzi dute: *Frankenstein agurgarria*. Ikuskizuna herririk herri dabil azkenaldion, eta orain guztion esku jarri du grabaketa paregabe honek.

Ezohiko proposamena ondu dute **Ana Galarraga**k eta **Petti**k *Frankenstein agurgarria* ikuskizunarekin. Literatura eta musika uztartu dituzte, pentsamendua eta zientzia ere neurrian erantsita, zer pentsatua eman eta bihotzak zirraratu nahian. Horretarako, *Frankenstein* liburua (**Mary Shelley**, 1818) hartu dute abiapuntu. Erraiak atera dizkiote eta esperimentu zientifikoekin, **Virginie Despentes**en pentsamenduarekin, lurpeko gorpuekin eta bihotz usteldu gabeekin nahastu dituzte. **Petti**ren abestiekin jantzi eta **Ana Galarraga**ren eta bien ahots eta gorputzetatik eskaini digute emaitza. Horra hor *Frankenstein agurgarria*, hezur eta mami.
Baina, argitu dezagun: izan, Victor Frankensteini, “munstroa” sortu zuen zientzialariari alegia, zuzendutako gutuna da *Frankenstein agurgarria*. Eskutitzak aurrera egin ahala, aukera ematen du, hango eta hemengo kontuak hizpidera ekarriz eta beratar musikari erraldoiaren kantu indartsuak tartekatuz, zientziaren muina, muga etikoak eta zazpi kontu gehiago jorratzeko: heriotzaren eta bizitzaren arteko lerro mehea, **Mary Shelley**ri ukatu zaion aitortza, gorputzen eta errealitateen transformazioak...
Ana Galarraga Aiestaran zientzia-komunikatzaile eta kultura-zaleak sortu du testua, kezka zientifiko, etiko, feministak eta literarioak harilkatuz. **Petti** musikariaren ahotsaren eta kantuen laguntzaz errezitatzen du. Bidaide ditu beratarraren zortzi doinu, ohi duen kemen eta sentimenduarekin.

INGOT

Itziar Ituño buru duen taldearen lehen diskoa kalean da

ZEUGAZ
Ingot
ELKAR

Ingot taldeak kalean du bere lehenengo diskoa. Rockanrol banda honek badu bereizgarririk: bizkaieraz kantatzen du, konpromisoa dario bazter guztietatik eta emakume bat dauka abeslari eta lider, **Itziar Ituño**. Basauriko aktore ezaguna taldearen ikur bihurtu da.

Lehenengo diskoa orain argitaratu arren, badira urte batzuk Ingot taldea sortu zela. 2017an batu ziren bost musikari hauen ibilbideak, rockanrol banda bat eratzeko asmoz. Honela antolatu ziren: **Juan Pedro Salvador** gitarrajole, **Roberto Figuero** baxuan, **Joseba Serna** baterian, **Roberto Awanari** teklatuetan eta **Itziar Ituño** ahotsean. Urtebete geroago, 2018an alegia, lehenengo maketa grabatu eta kontzertuak egiteari ekin zioten. Bitxia da baina, harrez gero, Euskal Herritik kanpo saio andana eginda daude, Italian, Brasilen edo Perun, esaterako.
Taldeak rockanrola jorratzen du, gehienbat, baina bereizgarri dauzka zenbait ezaugarri. Alde batetik, bizkaieraz abesten du. Euskalki honi indarra emateaz gain aparta irizten diote bere doinuari. Bestetik, **Itziar Ituño** aktore ezaguna daukate ahots, aurpegi eta lider. Basauritarra letragilea ere bada eta hortaz, ikuspegi feminista ere taldearen DNAn dago. Izan ere, banda konprometitua da Ingot, Euskal Herriarekin, feminismoarekin, ekologiarekin eta indigenismoarekin, besteak beste. Mediterraneoko uretan errefuxiatuen alde diharduen Aita Mari ontziaren alde, esate baterako, abestia osatu zuten 2020an.
Cd-an hamabost doinu bildu dituzte. Besteak beste, *Zeugaz*, *Zantiritu*, *Aita Mari* eta *Wararu* bezalako kantuak daude, orain arte sare sozialetan eta kontzertuetan oihartzunik handiena lortu duten doinuak alegia. Horrez gain, binilo formatuan edizio mugatua ere kaleratuko da, hamar doinuz.

MARTIN MARTINA

Gaztetxoentzako fantasiazko trilogia

Amancay Gaztañagak sorturiko *Martin Martina* trilogiaren lehenengo liburua argitaratu du Elkar argitaletxeak: *Urrezko orraziaren misterioa*. Gaztetxoei zuzendutako sail honetan, abentura eta fantasia uztartzen dira, euskal mitologia erdigunean jarriz.

Trilogiak pertsonaia intersexual bat du protagonista: Martin Martina. Idazleak ezberdintasunean dagoen aberastasuna ekarri nahi izan du erdigunera, baita ingurumenaren eta globalizazioaren inguruko hausnarketa ere. Mitologiak edo erlijioek leku berezia dute proiektu honetan, antzinako erlijioaren ezagutzak duen garrantzia aditzera emanez.

Lehenengo istorioan, institutuko zuzendariak aitona-amonen gazteluan uda pasatzera zigortu du Martin Martina, eta iritsi orduko konturatuko da ezer ez dela pentsatu bezala. Gazteluaren hormek isilean gordetzen dituzte hainbat sekretu, igarkizun bat baino gehiago eta lapurreta bat; baita maitasun apur bat ere. Irakurleak azkeneraino iritsi beharko du jakiteko laminen urrezko orrazia nork eta zertarako lapurtu duen.

Bigarren liburuak *Sorginen batzarra* du izenburu. Izaki beldurgarri baten erruz, herri osoa aztikeria baten eraginpean dago. Martin Martinak eta lagunarteak aurre egin beharko diote egoerari, lapurreta bat ikertzen duten bitartean. Ezinbestekoa izango dute sorginen laguntza. Haurtzarotik nerabezarora eta nerabezarotik helduen mundura pasatzean bizi diren beldurrei buruzko metafora da istorioa, haurra izateari uztean bizitzen den doluarena.

Gauekoak izenburupean argitaratuko da, berandu gabe, sorta honetako hirugarren liburua. Lehenengo bietan abiatutako trama luzeari emango zaio interbidea. Natura zaintzearen beharra azpimarratu eta gure kultura ongi gorde behar den altxorra dela gogoraraziko digu.

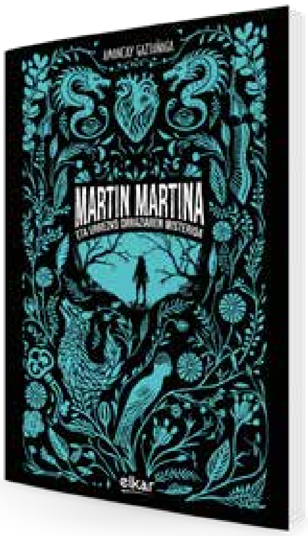

MARTIN MARTINA
URREZKO ORRAZIAREN MISTERIOA
Amancay Gaztañaga
ELKAR

MUNDIALA DA SEXUALITATEAZ HITZ EGITEA!

Sexu-heziketarako bilduma, haurtzarotik nerabezarora

Gure gorputzak txiki-txikitatik pizten digu jakin-mina: Zer da hau? Eta, zertarako balio du? Haurrek galdera mordoa izaten dute beren aluaren eta zakilaren inguruan eta, nerabezarora hurbiltzen joan ahala, unibertsala da gorputzaren superbotereak ezagutzeko gogoa sentitzea.

Sarri ez da erraza ezagutza hori taburik eta aurreiritzirik gabe jasotzea, eta horretara dator bilduma hau: haurrak eta nerabeak beren sexualitatea ongizatez, errespetuz eta naturaltasunez bizi dezaten ahalbidetzera.

Lau urtetik gorako haurrentzat sortuak, etxeko txikienekin sexualitatez hitz egiten hasteko tresna dira *Alua du izena!* eta *Zakila du izena!* Guraso eta hezitzaileei eskaintako gida ere badakarte, gainera, zalantzak eta galderak erantzunez.

Bilduma osatuz, *Hilekoa mundiala da* eta *Semena mundiala da* lanek beren gorputza sakon-sakonean eta aske behatzera eta ezagutzera gonbidatuko ditu bederatzi urtetik gorako gaztetxoak. Ikuspegi fisiologiko, emozional zein etikotik, beharbada egitera ausartzen ez diren galdera askoren erantzunak izango dituzte liburuotan.

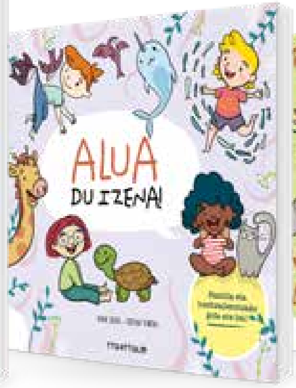

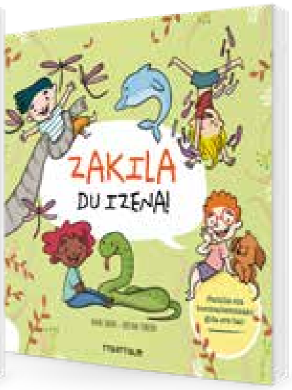

HILEKOA MUNDIALA DA
Anna Salvia · Cristina Torrón
TTARTTALO

SEMENA MUNDIALA DA
Anna Salvia · Cristina Torrón
TTARTTALO

ALUA DU IZENA!
Anna Salvia · Cristina Torrón
TTARTTALO

ZAKILA DU IZENA!
Anna Salvia · Cristina Torrón
TTARTTALO

TOTI MARTÍNEZ DE LEZEA

Nurren abenturak aski ezagunak dira gaztetxoen artean. Toti Martínez de Lezeak (Gasteiz, 1949) 2010ean argitaratu zuen *Nur eta etxe sorgindua* (Erein) eta, ordutik, beste hamazazpi liburu gehitu dira Nur bildumara. Bere bilobarengan inspiratu zen pertsonaia sortzeko, eta haren eta bere lagunen joan-etorriak kontatzen ditu eleberrietan. *Nur eta Afrikarako bidaia* (Erein, 2024) da Nur bildumako liburu berria.

© EREIN

Nurren abenturek ez dute etenik. Oraingoan, Afrikan barrena ibiliko da.
Euskal Herritik ez ezik, Txinara, Siriara, Turkiara, Ipar Polora edota Mexikora ere joan gara Nurrekin. Eta, oraingoan, Afrika falta zen…

Izan ere, Nur bidaiari amorratua da.
Bai, hala da. Zazpi urte zituenetik ez dio alde batetik bestera bidaiatzeari utzi. Lehenik gurasoekin eta orain bakarrik. Dena interesatzen zaio, mota guztietako herrialdeak, ohiturak eta bizimoduak ezagutzea du gustuko. Eta halaxe ibiltzen da hara eta ona. Gainera, lagunen laguna da, eta hori asko gustatzen zait.

Afrikara egingo duen bidaia honetan non ibiliko da zehazki?
Nigerian. Nur ez ezik, istorioetan agertzen diren gainerako pertsonaiak ere benetakoak dira. Kasu honetan, Aiur haurra nire lagun baten biloba da, bere alaba nigeriar batekin ezkondu zen, eta nire lagunari ilusioa egiten zion liburuan agertzea. Esan eta egin.

Nurren ezaugarririk ederrenetarikoa bere irudimena da. Izan ere, zer litzateke egunerokoa irudimenik gabe?
Hala da. Benetako Nurrek irudimen eta izaera handia ditu. Gainera, bitxia eta dibertigarria da, eta lagunak ditu bidaiatzen duen leku guztietan. Ez da nekatzen. Beti dago abentura berriak bizitzeko gogoz.

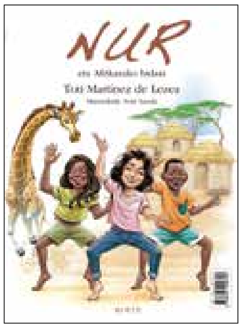

NUR ETA AFRIKARAKO BIDAIA
Toti Martínez de Lezea
EREIN

Zure biloba eduki du oinarri Nur pertsonaiak. Opari ederra egin zenion.
Egia esan, bera izan da gure oparirik ederrena.

Argi dago eroso sentitzen zarela haur literatura idazten eta, gainera, asmatu duzula gaztetxoak erakartzen, asko irakurri baita bilduma.
Bai, eroso sentitzen naiz, gustatu egiten zait eta dibertitu egiten naiz idazten. Bildumak haur irakurle asko ditu, agian Nur ez delako heroia, edota ez duelako superbotererik. Irudimen handiko neska arrunt bat baino ez da eta nik uste dut hori dela bere arrakastaren gakoa.

Liburu bakarra izan behar zuena bilduma bihurtu da. 2010ean argitaratu zenuen lehendabizikoa, beraz, hamarkada bat baino gehiago daramazu abendura hauekin buruan.
Bai, urte batzuk igaro dira gure Nur oinarri duten istorioak kontatzen hasi nintzenetik. Gustatzen zait bere lagunez, zaletasunez, bidaiez eta ametsei buruz idaztea. Hala ere, irudimena nahikotxo astintzen dut sortzerakoan, ez pentsa.

> *“Bildumak haur irakurle asko ditu, agian Nur ez delako heroia, edota ez duelako superbotererik”*

Nurren abenturak kontatzen jarraitzeko asmoa daukazu?
Hemezortzi liburu izan dira orain arte, hain zuzen. Istorio hau Nurrek Larrabetzu, aitona-amonak, osaba eta lagunak ez ahazteko jaio zen eta abentura luze-luzea bihurtu da. Ez dakit jarraituko dudan, neska orain emakumea da-eta!

ANA ABARISKETA
Kazetaria

+2

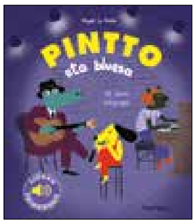

PINTTO ETA BLUESA
Magali Le Huche
TTARTTALO

Itsasontziz heldu da Pintto New Orleansera, bluesaren sorlekura. Inauterien prestaketetan murgilduta dabilen hirian, musikariak ezagutzeko aukera izango du. Irakurtzeko istorio bat eta 16 doinu entzungai.

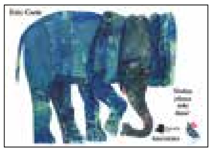

NIREKIN JOLASTU NAHI DUZU?
Xose Ballesteros / Eric Carle
PAMIELA/ KALANDRAKA

Proposamen xalo bat, Eric Carleren estiloan. Animaliak buztanen arabera identifikatzeko erronka aurkeztu eta erantzuna hurrengo orrialdean ematen digu. Eta, suspenseari eusteko, ipuinari beste esanahi bat eransten dion ustekabeko amaiera.

+2

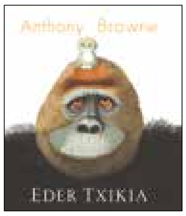

EDER TXIKIA
Anthony Browne
PAMIELA/ KALANDRAKA

1974an, Kokok, zeinu-hizkuntza erabiltzeko Standfordeko unibertsitatean trebatutako gorila batek, katua eskatu zuen, eta bere kumea balitz bezala zaindu zuen. Katua desagertu zenean Kokok bere tristezia adierazi zuen zeinu bidez.

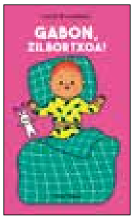

GABON, ZILBORTXOA!
Lucie Brunellière
TTARTTALO

Lotara joateko garaia da... Hasiko gara banan-banan gorputz-ataltxoei gabon esaten?

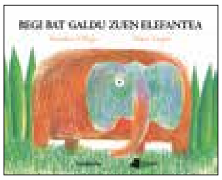

BEGI BAT GALDU ZUEN ELEFANTEA
Boni Ofogo
PAMIELA/ KALANDRAKA

Elefanteak begi bat kentzeko eta harekin, pilota bat balitz bezala, ping-pong-ean jolasteko ohitura du. Egun batean, hain gora bota du begia, azkenean errekara erori baita, eta, aurkitu ezinik, elefantea bere onetik irten da.

LIBRO GUANTE. EN EL BOSQUE
AAVV
EDEBE

Libro guante de tela. Cada dedo es un títere relacionado con los animales del bosque. Al igual que todos los libros-guante de la colección, las ilustraciones son de colores intensos y van acompañadas de un sencillo texto.

+2

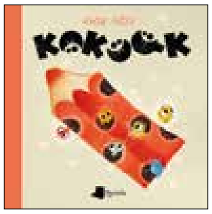

KOKOAK
Eider Eibar
PAMIELA/ KALANDRAKA

Koko bihurri margo jaleak liburu honetan sartu dira eta Mae, Io eta Ur marrazkilari ausartak beraien atzetik. Kokoen mundua ezagutu nahi baduzu, zatoz zu ere!

NECESITO UN ABRAZO. LA NEURONA EXPLORADORA
Isabel Rojas Estapé
TIMUN MAS

¡Hola! Soy Neurita, la neurona exploradora. Vivo en el cerebro de Cris y mi función es ayudarla a entender sus pensamientos y emociones.

BLUEY. CÉSAR EL CONEJO
AAVV
BEASCOA

Disfruta de las sorprendentes y divertidas aventuras de Bluey en este libro basado en uno de los mejores episodios de la serie más vista del mundo en Disney+ que ha cautivado a todas las familias.

+6

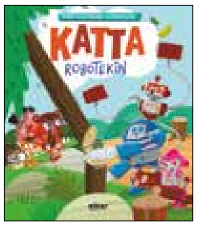

KATTA ROBOTEKIN
Miren Agur Meabe
ELKAR

Hiru robot basoa suntsiten ari dira. Kattak eta lagunek ezin dute hori onartu, baina zaila da triskantza oztopatzea. Lortuko ote dute konponbideren bat?

+6

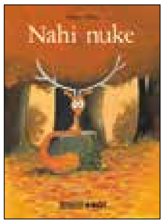

NAHI NUKE
Olivier Tallec
TXALAPARTA

Katagorria ez dago konforme katagorria izatearekin. Nahi luke beste zerbait izan, eta basoko animaliei begira dagoela, denak iruditzen zaizkio desiragarri: oreina izanen naiz? Hontza? Trikua?

HARAGI KOLORE
Desirée Bela-Lobedde
MEZULARI

Itsasoa urdin kolorekoa da, baina tonu asko ditu. Eta haragi kolore bakarra existituko ez balitz? Iritsi da eskolara joateko lehen eguna eta koloreak ilusioz beteta daude.

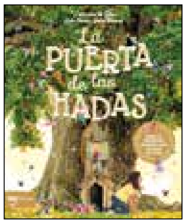

LA PUERTA DE LAS HADAS
Gabby Dawnay
ING EDICIONS

Los vecinos de Abril siempre están muy ajetreados. No se fijan en las flores que nacen en los rincones, ni en el musgo que asoma entre las baldosas de la acera... ni en un petirrojo que aletea junto a una portezuela oculta en un árbol.

+7

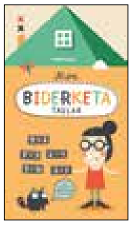

NIRE BIDERKETA TAULAK
Joana Jesus
TTARTTALO

Nork dio biderketa-taulak ikastea ez dela dibertigarria? Biderketen emaitzak ezkutatuta daude, egin tira mihiei eta ezagutu erantzunak! Biderketak lantzeko mihidun kartoizko liburua.

+8

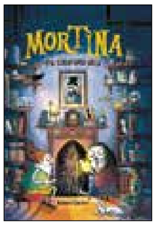

MORTINA ETA EZKUTUKO GELA
Barbara Cantini
MEZULARI

Etxe guztiek gordetzen dituzte misterioak… Ondotxo daki hori Mortinak! Ezkutuko pasabidea aurkitu du Villa Dekadenteko liburutegian. Pasabide horrek sarraila bitxia duen ate batera eramango du.

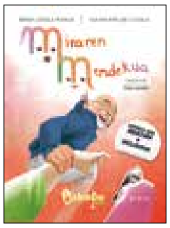

MIRAREN MENDEKUA
Nerea Loiola
EREIN

Noraino eraman gaitzake mendeku goseak? Zilegizkoa da minari minez erantzutea? Gaizkiulertu bat tarteko, liburu honetako protagonista (irakurlea bera) abentura misteriotsu bezain arriskutsu batean murgilduko da.

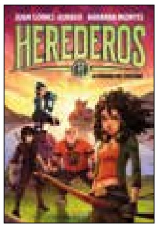

HEREDEROS 2. LA PIEDRA DEL DESTINO
Juan Gómez-Jurado / Bárbara Montes
B DE BLOK

El Director Lennon, por fin, ha conseguido reclutar a los Herederos y convertirlos en un verdadero equipo. Sin embargo, no todo va sobre ruedas. La peligrosa hechicera Morgan ha escapado, sembrando el caos a su paso.

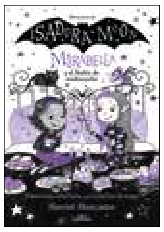

MIRABELLA 10. MIRABELLA Y EL FESTÍN DE MEDIANOCHE
Harriet Muncaster
ALFAGUARA

A la prima mayor de Isadora le encanta meterse en líos. Mirabella se queda a dormir en casa de Carlota, su mejor amiga. Lo único que no pueden hacer es entrar en la habitación de Edith, su hermana mayor.

+8

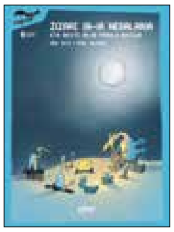

ZIZARE IA-IA HEGALARIA ETA BESTE IA-IA FABULA BATZUK
Iñigo Astiz / Mikel Valverde
ELKAR

Zikoinak, uda bukatzen hasi zenean, hegoalderako bidaia prestatzen hasi ziren. Lehen migrazioa izango zen Zak izeneko zikoina gaztearentzat, eta azkena berriz, Zek izeneko zikoina zaharrarentzat.

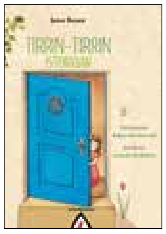

TIRRIN-TIRRIN ISTORIOAK
Jana Bauer
ALBERDANIA

Tirrin-tirrin. Nor da? Liburu bitxi eta entretenigarri honek, maitagarrien ipuin ospetsuei keinu eginez, ez du inor axolagabe utziko. Ipuin sorta hau bi ikuspegitatik irakur daiteke: mutiko batena eta neska batena.

+12

SEGUNDO ERABAKIGARRIAK
Manu López Gaseni
ELKAR

Karim institutuaren ondoko terraza batean dagoela, motxila-bonba baten leherketaren lekukoa da. Atentatuaren egileen ondoan zegoen, baina onik atera da, ondo ulertzen ez duen ahalmen bitxi bati esker.

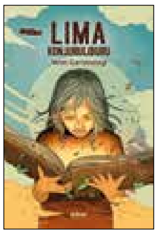

LIMA. KONJURULIBURU
Miren Gorrotxategi
ELKAR

Limak dagoeneko menderatzen ditu Maia amak jainkosak emandako bi botereak: eguraldiaren gaineko eragina eta besteen larruan jartzeko ahalmena.

+12

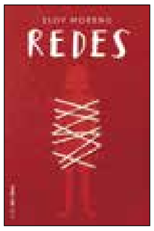

REDES (INVISIBLE 2)
Eloy Moreno
NUBE DE TINTA

¿Cuántos *likes* vale tu felicidad? Por fin llega la segunda parte de *Invisible*, de Eloy Moreno.

IBAI Y PORCINOS. CUESTIÓN DE CERDOS
Ibai Llanos
MONTENA

El esperadísimo primer cómic oficial protagonizado por Ibai Llanos, el streamer más querido por la comunidad hispana, y su equipo, Porcinos FC.

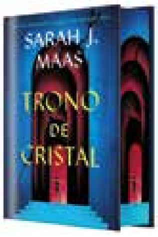

TRONO DE CRISTAL (EDICIÓN ESPECIAL)
Sarah J. Maas
HIDRA

Edición especial limitada en tapa dura con los cantos pintados a color ¡solo hasta fin de existencias! En las tenebrosas minas de sal de Endovier, una muchacha de dieciocho años cumple cadena perpetua.

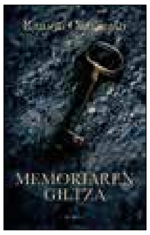

MEMORIAREN GILTZA
Ramon Olasagasti
EREIN

Indio eta Tania sarri ibiltzen dira Ezkaba mendiko baso, bidezidor eta hegietan, zer suma, zokomiran. Arratsalde batean ikusitakoak, ordea, asaldatuta utzi ditu erabat. Zer dira eskeleto horiek?

NOBEDADEAK

liburuak

EURI GORRIAREN AZPIAN
Asier Serrano
EREIN

Istorio bortitza da, lohitsua, baina dena du ederretik. Asier Serranoren unibertsoaren ataria da *Euri gorriaren azpian*; nobela honek sortzen duen liluraren aurrean ezin dira begiak itxi.

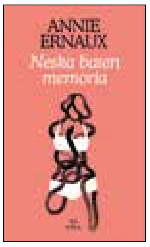

NESKA BATEN MEMORIA
Annie Ernaux
IGELA

1958ko uda da. Udalekuetako begirale dagoen bitartean, familiatik urrun, lehen aldiz, hemezortzi urteko neska bat ausarki sartzen da mundu helduan: maitasuna eta sexua, nahasmena, damuak, aske eta heldu izateko irrika...

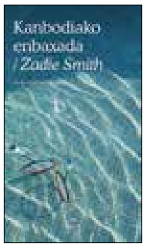

KANBODIAKO ENBAXADA
Zadie Smith
IGELA

Fatou etorkina da, hainbat herrialdetan bizi izan da Londresera joan aurretik. Neskame ari da etxe batean. Bere aisialdiko denbora igeriketaren eta bere lagun Andrewrekin dituen hitzorduen artean banatzen du.

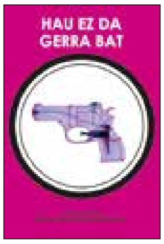

HAU EZ DA GERRA BAT
Mikel Ayllon
SUSA

Liburu honetan antzezlan itxurako hiru bala aurkituko dituzu: *Bunker*, *Hau ez da gerra bat* eta *Hau gerra bat da*. Guregandik urrun daudela ematen du, baina gu ere bagara haien erantzule, eta erantzukizun.

BARRENGAIZTO
Beatrice Salvioni
TXALAPARTA

Lambro ibaiaren bazterrean datza hamahiru urteko Francesca, uharriak lepondoan eta ipurdi biluzian iltzatzen zaizkiola eta gainean gizon baten gorpua duela. Hurbil du Maddalena, uretan belauniko, lohiturik eta eztulka.

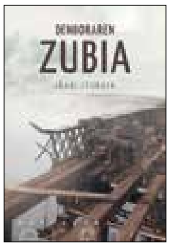

DENBORAREN ZUBIA
Iñaki Iturain
EREIN

Gerran gertatu ohi denez, 1936koan ere, Orizar herri txikian herritar batzuk zain zeuden soldaduak Nafarroa aldetik noiz iritsiko eta beste batzuk, berriz, horren beldurrez.

GORRIREN AUTOBIOGRAFIA
Anne Carson
EREIN

Gorriren autobiografia: nobela bat olerki lerrotan Herakles edo Herkulesen mitologian oinarrituta dago; zehatzago esanda, Estesikoro (K.a. 630-550) poeta grekoaren zati batzuetan.

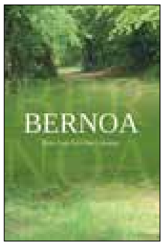

BERNOA
Juan Luis Larraza
JUAN LUIS LARRAZA

Eleberri mardula idatzi du Juan Luis Larrazak Etxarri Aranatz herriaren sorrera kontatzeko. Artxiboetako agiri historikoetan murgildu eta gero sortu du kontakizuna, Bernoako galtzada zaharra ardatz hartuta.

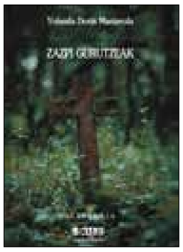

ZAZPI GURUTZEAK
Yolanda Donis Manterola
DAKIT

Anne Basterretxea euskal jatorrizko amerikar kazetaria Euskal Herrira etorri da, lehenengoz. Aia eta Zarautz artean dagoen Irubide herrian amak ezkutuan gorde nahi izan zuen gurutzeen zergatia ezagutuko du.

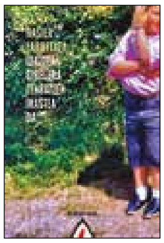

IDAZTEA GIBELERA ZENBATZEN IKASTEA DA
Hasier Larretxea
ALBERDANIA

Lirismo handiko liburu autobiografikoa, zeinean testu bakoitza leiho ireki bat den, idazlearen begirada eta joan-etorriak erakusten dizkiguna.

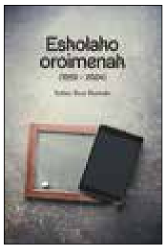

ESKOLAKO OROIMENAK (1959-2024)
Xabier Rico Hurtado
XABIER RICO

Xabier Rico irakasleak eskola hartu du hizpide. Testuan zehar, tartekaturik daude egilearekin lotutako hainbat ipuin, anekdota, bertso eta artikulu. Hasierakoak ikaslearen ikuspuntutik kontatzen dira, eta gerokoak irakaslearen ikusmiratik.

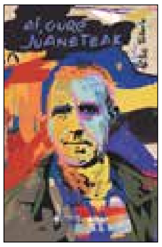

AI, GURE JUANETEAK
Patxo Telleria
ELKAR

Ikuskari hibrido bat da hau, hitzez eta musikaz osatua. Taula gainean, aktore musikari bat eta bi musikari aktore. Testua, Laboaren zenbait kantaren letren berrinterpretazio erabatekoa, idazlearen gaur egungo ikuspuntutik.

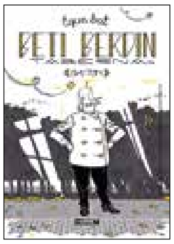

EGUN BAT BETI BERDIN TABERNAN
Gaston
HARRIET

"Beti Berdin" tabernan sartzea, bizitzan bertan murgiltzea da, umore eta poesiaz blai, pertsonaia kutunekin une batzuk partekatzeko aukera. Nobela grafikoa.

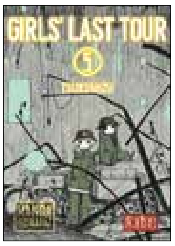

GIRL'S LAST TOUR 5
Tsukumizu
HARRIET

Izaki misteriotsuen bitartez munduaren amaieraren berri izateak ez du ezertan aldatu Chito eta Yuriren egunerokoa. Egun bakoitza biziz, biharko jana eta erregaia lortzea da haientzat garrantzitsuena.

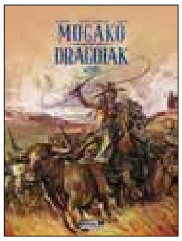

MUGAKO DRAGOIAK. AZOTEA
Gregorio Muro
HARRIET

Mugako Dragoien (2021) unibertsoaren jarraipena dakar liburu honek. Azucena Acosta Azote eta Armand Beaubien senar-emazte gazteok Texastik doaz aziendekin gerra baten erdian sartuko direla jakin gabe.

RIFQA
Mohammed El-Kurd
KATAKRAK

El-Kurden poemek Rifqaren erbestealdiak azaltzen ditu, Haifatik berriki desjabetutako Sheikh Jarrahra, Jerusalemen, Nakbaren izu zikliko eta gupidagabea agerian utziz.

ANNE HEBERT
Anne Hebert
SUSA

Munduko Poesia Kaieren ale hau Anne Heberti eskainita dago. Hebert Quebeceko poesiaren ordezkari garrantzitsuenetako bat da, sailkagaitza eta berdingabea. Euskaraz dator, lehenengoz, Aiora Jakaren itzulpen ederrean.

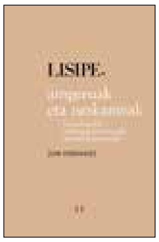

AINGERUAK ETA NESKAMEAK
June Fernandez
SUSA

Erraza da feminismo abolizionistak "alokairuzko sabelak" gisa izendatutako fenomenoaren kontrako jarrera morala izatea, baina askoz zailagoa da errealitate globalizatu honi konponbide politiko egingarria aurkitzea.

EHUN URTEKO GERRA PALESTINAREN AURKA
Rashid Khalidi
UEU

Palestinako historiari buruzko azterketa integral bat idatzi beharrean, Palestina menderatzeko borrokan gertatutako sei inflexio-puntutan arreta jarriz, gailendu diren ikuspegi gehienetatik oso ikuspuntu ezberdina eman du egileak.

EUSKARAREN GOGOETAGUNEA I
Jon Sarasua (koord.)
EUSKALTZAINDIA

Euskararen norabideari buruzko formulazio-lan sistematiko eta kolektiboa egiten ari da Euskaltzaindia. Hemen aurkezten dugun ponentzia hau prozesuaren erdigune edo enbor izateko asmoz egin da.

ARTXIBO BILUZIA. ZER ISTORIO NAHIKO ZENUKE HISTORIARA PASATZEA?
Metrokoadroka
USURBILGO UDALA

Joan Mari Torrealdai bekari esker, Metrokoadroka kolektiboak diziplina artistiko anitzeko ikerketa abiatu zuen, eta haren lehen emaitzak pieza ezezikoa eta lantegi kreatiboa izan ziren. Hirugarren eta azken emaitza da esku artean dugun liburua.

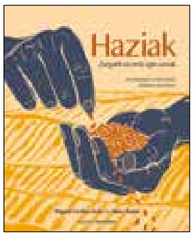

HAZIAK. ZERGATIK ETA NOLA EGIN ZUREAK
Miguel Arribas *Kelo* / Marc Badal
ARGIA

Haziak nola eta zergatik egin azalpen zehatzak eman dituzte Aleka proiektuko kide diren Miguel Arribas *Kelo* eta Marc Badalek. Euskal Herriko hazien historia eta egun mundu mailan egoera zertan den ere azaltzen dute.

kilometroak izpiz izpi Azpeitia 2024
Piztu! Nafarroa OINEZ Zangoza 24

NOVEDADES
libros

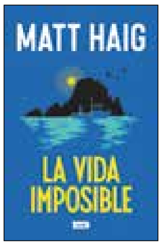

LA VIDA IMPOSIBLE
Matt Haig
ADN

Cuando Grace Winters, una profesora de Matemáticas jubilada, hereda una casa desvencijada en una isla del Mediterráneo tras la muerte de una antigua amiga, la curiosidad se apodera de ella. Llega a Ibiza sin billete de vuelta, sin guía de viaje y sin planes.

NADA DE ESTO ES VERDAD
Lisa Jewell
CROSSBOOKS

Alix Summer, presentadora de un popular podcast de *true crime*, celebra su cuadragésimo quinto cumpleaños en un pub. Allí conoce a Josie Fair, quien también está de cumpleaños, y descubren que nacieron el mismo día en el mismo hospital.

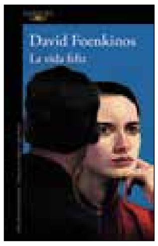

LA VIDA FELIZ
David Foenkinos
ALFAGUARA

La vida feliz explora las complejidades de la felicidad en la vida moderna. A través de una narrativa ágil y emotiva, nos lleva a un viaje introspectivo sobre lo que significa realmente ser feliz.

EL MEJOR LIBRO DEL MUNDO
Manuel Vilas
DESTINO

La nueva novela de Vilas, de clara inspiración autobiográfica, narra la historia vital de un escritor que se levanta todas las mañanas, desayuna y se va a trabajar a su oficina particular para crear el que espera que sea el mejor libro del mundo.

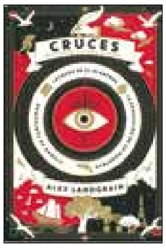

CRUCES. HISTORIA DE DOS ALMAS
Alex Landragin
DUOMO

Una experiencia de lectura única, dos libros en un libro. Tres historias en una novela. Un viaje único en una edición cuidada hasta el último detalle. Impreso en tapa dura y presentado dentro de un estuche con detalles dorados y sello de cierre.

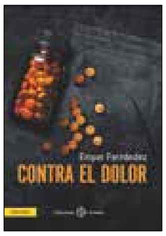

CONTRA EL DOLOR
Empar Fernández
EUNATE

Empar Fernández regresa con un thriller que sitúa el foco en la crisis global de los analgésicos opioides. Aborda, además, temas como la precariedad laboral, la capacidad redentora de la amistad o la dificultad de crecer en una familia disfuncional.

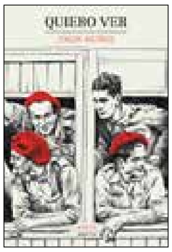

QUIERO VER
Jokin Muñoz
EREIN

Hay ocasiones en las que la defensa de unas ideas nos ennoblece. Otras, sin embargo, su defensa ardiente nos ciega y nos empuja al dogma. A morir y matar. Ante ello, caben dos opciones: cerrar los ojos y seguir sintiendo el calor del grupo o abrirlos y contemplar la fría intemperie.

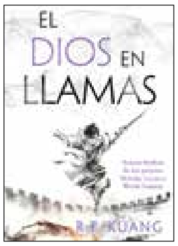

EL DIOS EN LLAMAS. LA GUERRA DE LA AMAPOLA 3
R.F. Kuang
HIDRA

El esperadísimo final de la aclamada y galardonada saga *La Guerra de la Amapola* combina de un modo devastador la historia de China con un fantástico mundo de dioses y monstruos.

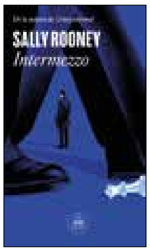

INTERMEZZO
Sally Rooney
RANDOM HOUSE

Intermezzo es un nuevo interludio para dos hermanos afligidos y las personas que aman, un tiempo cargado de deseo y desesperación, pero también de posibilidades. Una oportunidad para descubrir cuánto puede contener una vida sin romperse.

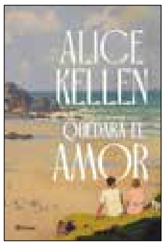

QUEDARÁ EL AMOR
Alice Kellen
PLANETA

El sol baña los acantilados y las aguas turquesas del mar de Cornualles cuando Jane Bellamy y Cedric Stone se conocen en 1939. No están destinados a ser una ecuación perfecta, pero son jóvenes y el amor lo arrolla todo a su paso.

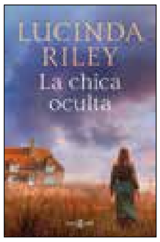

LA CHICA OCULTA
Lucinda Riley
PLAZA&JANÉS

Nacida en un pueblo de la campiña inglesa, Leah Thompson crece para convertirse em una joven de belleza deslumbrante. Cuando capta la atención de la influyente pero conflictiva familia Delancey, sabe que su vida nunca volverá a ser la misma.

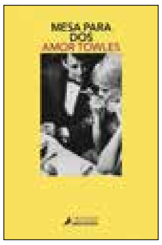

MESA PARA DOS
Amor Towles
SALAMANDRA

Amor Towles vuelve a seducirnos con su elegancia, humor e ingenio narrativo con seis relatos que transcurren en Nueva York al filo del cambio del milenio y una novela breve ambientada en la edad de oro de Hollywood.

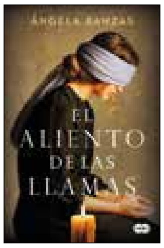

EL ALIENTO DE LAS LLAMAS
Ángela Banzas
SUMA DE LETRAS

Con un estilo evocador, Ángela Banzas nos ofrece una historia hipnótica con alma de clásico. Amor, traición, venganza, literatura y mujeres se entrelazan de manera magistral en un universo de tramas y enigmas que envuelve y atrapa.

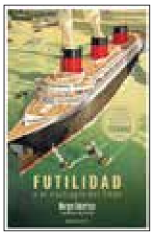

FUTILIDAD O EL NAUFRAGIO DEL TITÁN
Morgan Robertson
NÓRDICA

Es una historia conocida: el barco más grande jamás construido choca con un iceberg. La mayor parte de los pasajeros perece. Salvo que esta es la historia del Titán, un barco de ficción creado catorce años antes del hundimiento del Titanic.

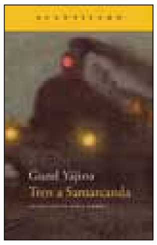

TREN A SAMARCANDA
Guzel Yajina
ACANTILADO

En 1923 el comandante Déyev debe evacuar en un convoy ferroviario a 500 niños de un orfanato. Las peripecias del trayecto, descritas con gran realismo, adquieren una dimensión mítica gracias a la magistral pluma de Yájina.

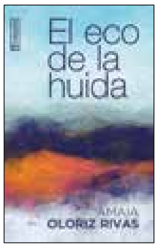

EL ECO DE LA HUIDA
Amaia Oloriz
TXALAPARTA

Aquella tarde de febrero de 1937, Eduardo Gómez, su hija Almudena y sus nietos, Pablo y Paloma, se unieron a una caravana de personas a las que el miedo había empujado hasta la carretera entre Málaga y Almería.

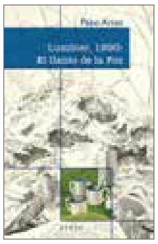

LUMBIER, 1990. EL LLANTO DE LA FOZ
Pako Aristi
EREIN

El 25 de junio de 1990, a las 12:00 horas, Jon Lizarralde, Susana Arregi y Germán Rubenach bajaron a darse un baño al río Irati, en el corazón de la Foz de Lumbier. Eran militantes de ETA, formaban parte del comando Nafarroa.

EL GATO QUE CUIDABA LAS BIBLIOTECAS
Sosuke Natsukawa
GRIJALBO/ DARGAUD

Después de *El gato que amaba los libros*, llega una novela que nos brinda un nuevo e inolvidable homenaje a la literatura. La joven Nanami no puede participar en actividades extraescolares por su asma, pero le encanta la biblioteca.

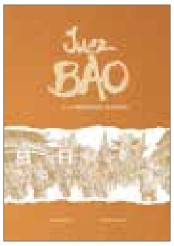

JUEZ BAO Y LA EMPERATRIZ OLVIDADA
Chongrui Nie
AMOK

La misión anticorrupción del alto magistrado Bao y su comitiva llega a su fin. Pero la vuelta a la capital del Imperio, donde es tan temido como admirado, resultará extremadamente peligrosa.

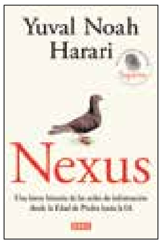

NEXUS
Yuval Noah Harari
DEBATE

Harari contempla a la humanidad desde la amplia perspectiva de la historia para analizar cómo las redes de información han hecho y deshecho nuestro mundo. Con todo el camino andado, ¿por qué somos una especie autodestructiva?

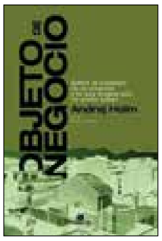

OBJETO DE NEGOCIO
Andrej Holm
KATAKRAK

Este libro es un análisis de *Sobre la cuestión de la vivienda*, de Engels (y de sus límites en el contexto del siglo XXI) y al mismo tiempo un estudio de la situación actual y de las posibles estrategias para sacar la vivienda del mercado.

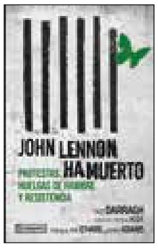

JOHN LENNON HA MUERTO
Sile Darragh
TXALAPARTA

La cárcel de Armagh fue la única prisión para mujeres en Irlanda del Norte durante el conflicto. Sile Darragh narra desde las celdas, con humor y sentimiento, las vivencias de aquellas presas que se sumaron a la protestas sucias.

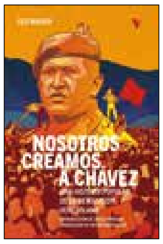

NOSOTROS CREAMOS A CHÁVEZ
Geo Maher
VERSO

Este es un testimonio de primera mano del proceso revolucionario en Venezuela. Los estudiantes, desempleados y campesinos consiguieron hacerse con el poder popular al forzar el cambio político.

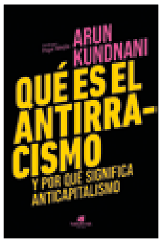

QUÉ ES EL ANTIRRACISMO
Arun Kundnani
KATAKRAK

El racismo muta constantemente: varía de forma, de tamaño, en sus límites, propósito o función ante los cambios en la economía, la estructura social y, sobre todo, ante los desafíos y resistencias que se encuentra.

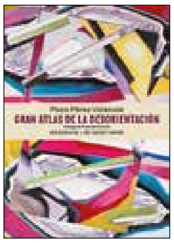

GRAN ATLAS DE LA DESORIENTACIÓN
Paco Pérez Valencia
RENACIMIENTO

Este libro inclasificable no pide permiso para enjuiciar a los intelectuales en un mundo que nunca dejó de implorar ayuda, ante el cual parecen ser ajenos. Es una obra coral que grita, que siente la necesidad de combatir.

SECRETOS MEDITERRÁNEOS PARA UNA PIEL RADIANTE
Carmen Roldán
RBA

Este libro recupera la sabiduría de nuestros ancestros para que pongas en práctica sus remedios. Descubrirás los beneficios de las plantas mediterráneas, tan efectivas para limpiar y rejuvenecer la piel y llenas de propiedades terapéuticas.

NOBEDADEAK

musika

1975-1985 KUTXA 5 CD
Errobi
ELKAR

Kutxa honetan Errobi talde mitikoaren bost cdak bildu dituzte, birmasterizatuak. Euskal rockaren hastapeneko urrats haietan Mixel Ducauk eta Anje Duhaldek kantu hilezkorrak sortu zituzten.

TUKA ESATEN DA 2 LP
TU-K
PIZTIAK

Ondarroako taldea sortu zenetik 40 urte bete direnean, LP bikoitza kaleratu du. Bertan daude 80. hamarkadako maketa biak eta inoiz grabatu gabeko hiru abesti.

HASIERA BAT LP
Gorka Urbizu
ALTAFONTE

Binilo formatuan kaleratu du orain Gorka Urbizuk bere izenez sinatzen duen lehen diskoa. Hamar kantu dakartza. Hamar aukera. Hamar erabaki.

PAUSA
Hilario Rodeiro Quinteto
ERRABAL JAZZ

Pausa es un alegato a la calma interior, al silencio interno. Una invitación a detenerse sosegadamente y observar el mundo que discurre alrededor para quedar suspendido en un espacio sin mapas ni coordenadas.

KARMA
La Topadora
BAGA BIGA

La Topadora taldearen bigarren diskoak *Karma* du izenburu. Talde nafarraren maitasuna askotariko musika estiloetara lerrotuta dago jaio zen egunetik bertatik.

ITSAS BEHEA-MAREE BASSE
Eric Surmenian
ERREBAL JAZZ

Itsas-behea-Maree basse ikuskizunean, kontrabaxu bakarrerako zortzi pieza entzuteko aukera ematen digu Sumernianek, libretoan sartutako testuarekin eta *bonus track* batekin.

LIVE AT WEMBLEY 2 CD
Blur
WARNER

Disco en directo de Blur que recoge el histórico concierto ofrecido por el grupo inglés en el estadio Wembley (Londres) el 9 de julio del 2023.

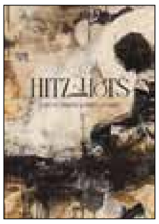

HITZAHOTS
Karlos Gimenez / Nerea Gorriti
ELKAR

Disko-liburu honetan Karlos Gimenez musikari entzutetsuaren poemak aurkituko ditugu, egileak berak musikatuta, Jabier Imaz Aierbek euskaratuta eta Nerea Gorritiren ahots paregabeaz.

DVD-AK

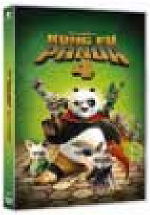

KUNG FU PANDA 4
Mike Mitchell
UNIVERSAL

Po, quien se convertirá en el Maestro Espiritual del Valle de la Paz, busca a su sucesor como el nuevo Guerrero Dragón mientras lucha contra una nueva enemiga llamada "La Camaleona".

AMIGOS IMAGINARIOS
John Krasinski
DIVISA RED

Una niña descubre que puede ver a los amigos imaginarios de todo el mundo y se embarca en una aventura mágica para reconectar a los amigos imaginarios olvidados con sus niños.

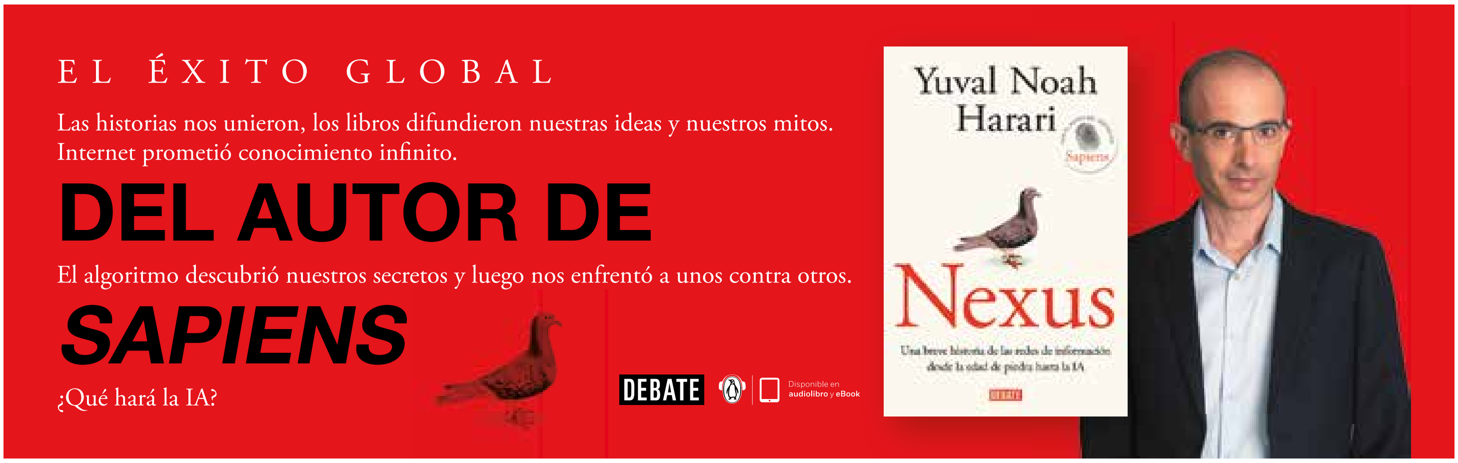

+2

MIS PRIMEROS JUEGOS. COLECCIÓN DE JUEGOS SONOROS

HABA

Sorta honetako hamar jolasek soinuen mundua iratzarriko dute. Etorkizuneko musikariek ezkilak, danborra, kriskitinak eta karraka joko dituzte.

+4

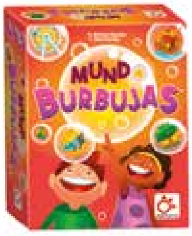

MUNDO BURBUJAS

MERCURIO

Juego de cartas con el que los más peques podrán vivir tres aventuras en las que descubrir nuevos mundos.

+6

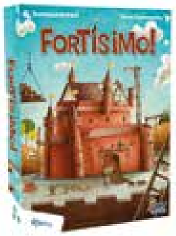

FORTÍSIMO!

ATOMO GAMES

Juego de cartas para trabajar la memoria y la atención visual. Construye tu castillo colocando murallas en orden ascendente. Necesitarás una buena estrategia y un poco de memoria.

+7

KLUSTER DUO

BORDERLINE

El objetivo es ser el primer jugador en deshacerse de todas sus piezas magnéticas. Coloca por turnos un imán dentro del área delimitada por la cuerda.

+8

FOXY!

TRANJIS GAMES

Karta-jolas honetan memoria erabiliz dibertituko gara. Kartetan ageriko diren animalei erreparatzea besterik ez da, baina...

+8

DEDUCTIO

SD GAMES

Dedukzio karta-jolas honetan aurkarien isilpeko zenbakia asmatu behar duzu haiek zurea asmatu orduko.

+14

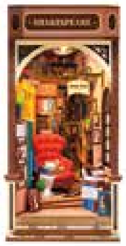

BOOKSTORE

MADNESSTOYS

Un kit completo para crear con tus propias manos un soporte de madera con detalles en miniatura para libros.

ELOY MORENO
MÁS DE 2.000.000 DE LECTORES
¿CUÁNTOS LIKES VALE TU FELICIDAD?
La esperada continuación del bestseller ***INVISIBLE*** llega el **19** de **septiembre**.

NUBE **DE TINTA**
Penguin Random House Grupo Editorial
www.penguinlibros.com
@PenguinLibros

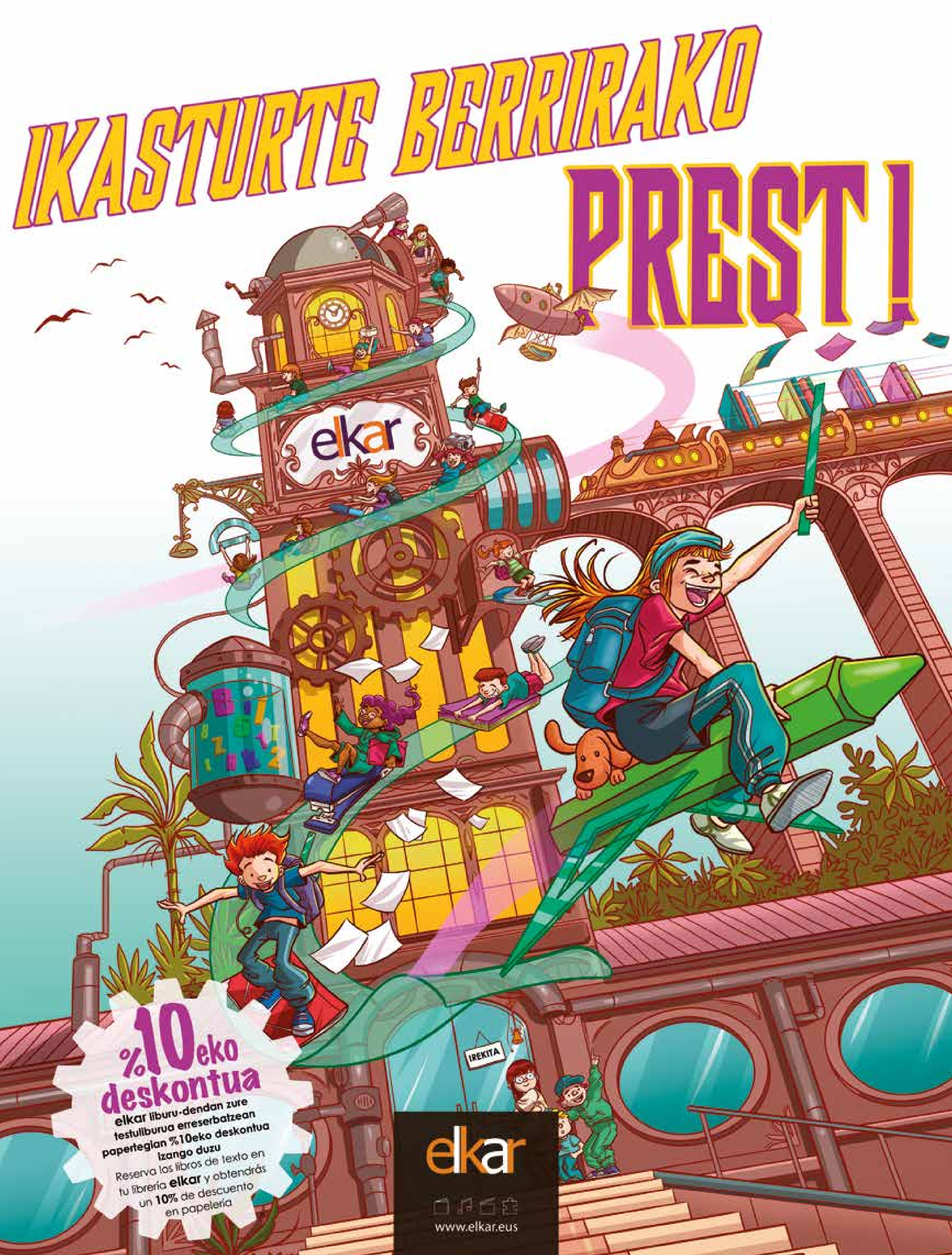

IKASTURTE BERRIRAKO
PREST!
elkar
IREKITA
%10eko deskontua
elkar liburu-dendan zure testuliburua erreserbatzean paperteglan %10eko deskontua izango duzu
Reserva los libros de texto en tu librería elkar y obtendrás un 10% de descuento en papelería
elkar
www.elkar.eus